

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Szerda
1931 * július 22

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

164. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

MI LESZ NÉMETORSZÁGBAN?

Irfia: Dienes László

Berlin, július 20.

Az események folyása Németországban sokkal gyorsabb iramot vett egy-szerre, mintsem még pár héttel ezelőtt gondolhatta volna az ember. Ma azt kell mondani, a politikai feszültség nem kisebb annál, ami 1923-ban volt: az előtérben álló pénzügyi krízis mögött mindenki érzi a még nagyobb jelentőségű politikai krízist.

A Danat-bank megbukott: Németország második legnagyobb bankja beszüntette fizetéseit. Hiába vállalt a kormány teljes állami garanciát a betétek teljes összegéig, a bankok és takarékpénztárak iránti bizalom egy csapásra megingott s a betétesek megrohanták a pénzintézeteket. Késő délelőtt már be kellett szüntetni a kifizetéseket pénzhány miatt s a kormány elrendelte, hogy az összes bankok két napig zárjanak. Ijedelem, pénzügyi pánik-hangulat, lehetetlen hírek, melyeket mindenki elhisz. Ahogy már ilyenkor szokott.

Nemrég még mindenki a Hoover-tervezettől várta az üdvösséget: ma, amikor már életbelépett, nyom nélkül marad a pénz és devizapiac. Már késő. Azóta olyan sok pénzt elvontak a német piacról, hogy a másfél milliárd moratórium már alig nyom valamit a mérlegen. Első sorban a külföldi pénztőke az, amely egyre-másra felmondja a Németországban investált pénzeket. Dacára a nagyhangú ígéreteknek, a segítség-készségnek, melyet a politikusok prédikálnak. Közben az angol s amerikai pénzemberek is mentik pénzüket Németországból s minthogy a legutóbbi években a német gazdasági élet ugyszólván kizárólag idegen pénzből táplálkozott, mivel az infláció teljesen leszegényítette az országot, a külföldi pénzek kivonása ilyen hirtelenséggel, a német gazdasági élet épen oly hirtelen összeroppanásához kell vezessen.

A külföldi hitelek hirtelen felmondása kritikus helyzet elé állítja a Birodalmi Bankot, a deviza-kereslet hallatlan mértékben való felfokozódása veszélyezteti aranykészletét s ezzel a márka kuszát. Ugy, hogy már kénytelen volt nagymértetű hitelmegszorításokkal élni s most a kormány a bank érdekében a devizaforgalmat megszorító rendeletet volt kénytelen kiadni.

S közben a francia pénzpiac segítség helyett fokozza a pénzügyi nyomást a szorongatott Németország felett, hogy a kilátásba helyezett nagy kölcsön politikai feltételeinek elfogadására kényszerítse.

Eppen ezek a feltételek azok, melyek a német politikai helyzetet annyira kiélezték, hogy valóban nem lehet tudni, nem következnek-e esetleg néhány napon belül olyan változás be Németországban, mely teljesen új helyzetet teremtet, befelé úgy, mint kifelé.

Franciaország a német gazdaságot szánáló hitelakcióval szemben követeli, hogy: 1. Németország adja fel teljesen a vámuji gondolatát Ausztriával; 2. mondjon le a B. páncélcirkáló építéséről; 3. adjon gazdasági garanciákat a felől, hogy a Birodalmi Bank megszorítja a kihitelezéseket és megakadályozza a tőke kimenekülését Németországból. Ezeket kívül állítólag még kívánja a Young-tervezet újból való elismerését, a keleti határok elismerését, és az összes védelmi szervezetek feloszlását. S nem csak Franciaország követeli ezeket, hanem Anglia és Amerika is, azt tanácsolják Németországnak, hogy tegye meg e politikai engedményeket a kölcsön érdekében. Ami azt jelenti, hogy Anglia és Amerika nem találja Franciaország követeléseit lehetetleneknek, vagy csak túlzottnak sem.

S a dolog úgy áll, hogy ezek a feltételek, a keleti határoktól eltekintve nem is volnának elfogadhatatlanok, egy bal-

oldali polgári-szociáldemokrata kormány által vezetett Németország számára. Ellenben elfogadhatatlanok egy Brüningkormány számára, amely rövid két év alatt, Stresemann halála óta, a német külpolitikát teljesen a jobboldal kívánságai szerint vezette s így elérkezett a mai megoldhatatlannak látszó helyzet elé.

A helyzet megoldhatatlansága abban van, hogy a német külpolitika igényei e pillanatban homlokegyenest ellentétesek a német belpolitika tényleges viszonyával. A belpolitikában a Brüning-kormányon át teljesen a nagy tőke uralkodik, mely a gazdasági helyzetet a maga egészében a dolgozók terhére kívánja szanálni s a legdrágább intézkedéseket kívánja keresztülhajtani a munkabérek leépítése és szociális teljesítmények, adók, vámkok, stb. tekintetében. Ezek a körök már régen egy diktatórium formájában burkolt diktatúrát kívánnak, generálisokkal és vezérigazgatókkal. Schleicher és Hammerstein generálisokról beszélnek és Silberberggről, aki a direktóriumban a nehézipart képviselné.

Természetesen ezek az ultranacionista irányok nem fogadják el Franciaország feltételeit, ezért kifelé lehetetlenek: Franciaország nem fog pénzt adni Hitlernek és Hugenbergnek, amikor a páncélos cirkáló építésének beszüntetését és a honvédelmi szervezetek feloszlását követeli. Egy jobboldali diktatura tehát csak Franciaország s az egész világgal szemben lehetséges e pillanatban, ami egyértelmű a német gazdasági élet teljes összeomlásával, egy újabb inflációval s azzal, ami utána következik.

A másik, egyedül józan megoldás volna egy baloldali kormány a szociáldemokratákkal, amely kormány nyugodtan elfogadhatná a francia feltételeket és meg is kapná a pénzt. Egy ilyen kormány azonban ma belpolitikailag nincs meg a lehetősége: a kifelé békés, befelé békéltető politika legfőbb alapja a szociáldemokrácia, erőben és tekintélyben megfogytatkozva éppen csak tengődik, a régebben baloldali polgári

pártok felörlődtek, nincsenek többé. Csak kisebbségi kormány alakulhatna a francia feltételekkel, melynek választásokat kellene kiírnia. S semmi kétség a felől, hogy egy ilyen nemzeti teherrel a választások csak negatív eredménnyel járhatnának ránézve.

S jelek vannak arra, hogy a két kilátástalanság között a jobboldal az, mely vakmerőbb és lelkiismeretlenebb s megreszkíroz egy biztosan balul végződő kísérletet. Hogy ennek direktórium vagy diktatura lesz-e a neve, nem lényeges. Mert a vége csak az lehet, a mai külpolitikai helyzetben, amit a józan polgári közvélemény legtekintélyesebb orgánuma, a Berliner Tageblatt tragikus párosszal így jósol be: „Olmütz ma egy félig mániákus kancellárságát, a munkásjogok és polgári szabadságok alkonyát, a gazdasági összeomlást s Németország teljes elszigetelődését hozza a többi világtól. S talán egy rövid fasiszta korszak után a kommunista forradalmat. A nemzeti vereségek hosszú sorát az első után, olyan szükségget a német népre, amihez hasonlítva a mai szükség hiu jólét. Olmütz előtt állunk! Egy új Olmütz előtt, mely mellett Versailles elhalványodik!”

Szétzavarták a szatmári Magyar Párt népgyűlését

Jorga: Nyolc nap alatt el kell intézni minden beadványt!
Pucasiu szatmári prefektus: Még tíz nap alatt sem intézem el!

Szatmár, július 20.

A szólás- és gyűlésszabadságot, a legegyszerűbb kisebbségi jogot ért súlyos inzultus tartja izgalomban Szatmár megye magyarságát.

A szatmári Magyar Párt már több ízben akart az utóbbi időben gyűlést tartani, a gyűlést azonban mindannyiszor elhalasztották, mert a szatmármegyei prefektus azt nem engedélyezte. A prefektus mindannyiszor a rendtörvényre hivatkozott, amely

megtiltja, hogy a kormány ténykedéseit gyűlésen bírálják(?)

A Magyar Párt szatmári vezetősége — jogtalanul és az alkotmányba ütközőnek tekintve a prefektus akadékoskodását — elhatározta, hogy most vasárnap, július 19-én mindenképpen megtartja a régóta tervezett gyűlést. A meghívók el is mentek.

Vasárnap, kora délelőtt a szatmári Csizmadia-szin, ahol a gyűlést lefolytatni akarták, megtelt az érdeklődő magyarság tömegével. Weisz Sándor dr. elnök megnyitotta a gyűlést és bejelentette, hogy nyolc nappal előbb írásban engedélyt kértek a vármegyei prefekturától a gyűlés megtartására.

választ azonban mindeztideig nem kaptak.

Minthogy pedig, az alkotmány 28-ik szakasza értelmében, a prefektusnak csak bejelenteni kell a gyűlést, amely azt azonban megtagadni nincs joga, a törvény szerint a gyűlést megtartják.

Az elnök szavait lelkes eljenzés követte.

Ezután dr. Fischer József volt magyarpárti képviselőjelölt beszélt a pénzügyi helyzetről. Beszédét azonban nem fejezhette be, mert időközben

megjelent a teremben Munteanu szigurancafőnök s a gyűlés engedélyezéséről szóló írás felmutatását kérte.

Dr. Weisz Sándor elnök közölte a szigurancafőnökkel, hogy a törvény ér-

telmében minden közület engedély nélkül is tarthat gyűlést.

Munteanu sziguranca-főnök erre bejelentette, hogy nagyon sajnálja, de neki

szóbeli redelete van Pucasiu prefektustól a gyűlés feloszlására.

Hiába hivatkoztak a jelenlevő Hegedűs Nándor és Jakabffy Elemér kamarai képviselők arra, hogy Jorga miniszterelnök rendeletet adott ki, amely előírja, hogy

minden kérvényt nyolc napon belül el kell intézni

és a szatmári prefektus mégis tíz napig

hevertette a Magyar Párt kérvényét elintézetlenül — semmi sem használt, a szigurancafőnök ragaszkodott a gyűlés feloszlásához.

Jakabffy Elemér ment fel a pódiumra és kérte a hallgatóságot, hogy az erőszaknak engedve, csendben oszljon szét.

A tömeg a prefektus abcugolása közben, kiürítette a Csizmadia-szint.

A Magyar Párt elnöksége Jorgának azonnal táviratilag tett jelentést a gyűlés erőszakos feloszlásáról, amiről egyébként a képviselők a kamara legközelebbi szesszióján interpellációt terjesztenek be.

Madgearu mégis bekerül a parlamentbe

Manoilescu mandátumára startol a nemzetipárti vezér

Bukarest, július 20.

Ismeretes, hogy Madgearu, a nemzeti parasztpárti felelőmetes parlamenti szónoka a választások alkalmával nem jutott mandátumhoz. Annak idején szó volt arról, hogy a párt egyik legbiztosabb kerületében Gyulafehérváron, ahol Maniu Gyula döntő győzelmet aratott, pótválasztást produkálnak, csak hogy Madgearu mandátumhoz jusson.

Most hogy Manoilescu kormányzói kinevezésével megürült a neamt megyei mandátum, a nemzeti parasztpárt most megtartott vezetőbizottsági ülésén

egyhangulag Madgearut kandidálta a pótválasztásokra.

Egyes hírek szerint a kormány Neamt-

megyében nem állít hivatalos jelöltet, ami azt jelentené, hogy

Madgearuval nem akarja felvenni a választásokban a harcot.

A piatraneamti mandátum ügyében a „Lupta” ma váratlan leleplezést tesz. — Észérint nincsen kevesebbről szó, miut arról, hogy

a kormány azért nem állít jelöltet a piatraneamti pótválasztásokon, hogy ezáltal elősegítse a Vasgárda egyik jelöltjének a bejutását a parlamentbe.

A Lupta, amely ezt közli, megjegyzi, hogy a kormány tagjai a bukarest-argesi vonaton tartott legutóbbi minisztertanácson határoztak így.

Tehát nem Madgearuról van szó.

„A halott mutassa be adóbizonyítványát, csak úgy mehet a másvilágra!”

A csecsemő nem születhetik meg, ha apjának adóhátraléka van!

Zetelaka, július 20.
Hihetetlennek hangzó hírrel szolgál újra ez a közismert, udvarhelymegyei székhely község. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy

tilos minden temetés és keresztelés, a míg a gyászoló vagy örvendő nép minden adótartozását ki nem fizette.

Már előbb azt is kihírdették, hogy a jegyző csak azzal áll szóba, csak annak ad ki irást és bizonyítványt, aki bizonyítani tudja, hogy összes adóját rendezte. Ehhez járult most a legújabb törvénytelen ukáz, hogy aki legalább félévi adótartozását ki

nem fizeti, annak a jegyző sem halottnak, sem születési bizonyítványt nem ad ki.

Természetesen a születést nem lehet megakadályozni, a halált sem hessegethet, elsenki: így a gyermek bizonyítvány nélkül fog a világra jönni, a halott pedig szintén passzus nélkül fog a másvilágra menni.

Mig ezt az egyet nem értjük: általában mi köze van a halott adótartozásához a rokonoknak? Vagy az elhunyt elmaradt fizetését és nyugdíját is a rokonoknak akarják kifizetni s azért nem adják ki az élőknek!? Vagy... Nem értjük. Bizonyára ők se.

Összecsaptak a hullámok a besszarábiai Al Capone feje fölött Az utolsó tíz év minden kiderítetlen bűnügyét Atatzky fejére olvassák

Bukarest, július 20.
Néhány nappal ezelőtt részletesen foglalkoztunk a Bukarestben letartóztatott Atatzky bűnügyével, aki azzal a váddal, hogy része volt a fővárosban nemrégiben elkövetett milliós ékszerablásban, vizsgálati fogságba vetettek. Az Atatzky-bűnügy aktáit Stancu vizsgálóbírónak kezdték ki, aki teljes apparátussal indította meg a nyomozást, hogy végre

tíz év után teljes világosságot derítsen a veszélyes és sötétmultu bandita összes bűntényeire.

Ma felkereste Stancu vizsgálóbíró Jean Juster, ismert bukaresti szörmeke-reszkedő, aki arra kérte, hogy terjessze ki a vizsgálatot a Lipscani-utcában lévő szörmeraktárban két év előtt elkövetett milliós szörmerablásra is.

Két év előtt a Juster-féle szörmeraktárt egy éjszaka teljesen kifosztották és a rablás körülményeiből arra lehet követ-

kezteni, hogy Atatzky bandája üritette ki a rakatár milliós értékű szörmekülönlegességeit.

Az annak idején megindított nyomozás adatai szerint az éjszaka folyamán egy teherautó állott meg a szörmeraktár előtt. Munkások ugráltak le az autóról, a rakatárban felgyújtották a villanyt és a legteljesebb nyugalommal kipakolták a szörmeüzletet.

A banditák merészsége annyira ment, hogy a másfélmázsás kis Wertheimszekerényt is felrakták a teherautóra. Két év előtt a rendőrség széleskörű nyomozást indított az autós banditák kézrekerítésére, azonban minden fáradozás hiábavaló volt. Az autós banditákat azóta sem sikerült elcsipni.

A vizsgálóbíró a Juster-féle szörmerablás aktáin kívül magához kérte az utolsó tíz év minden kiderítetlen bűnügyének iratát, — melyekre nézve most sorozatosan kihallgatja a letartóztatott banditát.

Egy hektár föld, vagy kétszázezer lejes családi vagyron lesz elidegeníthetetlen

A törvényhozási tanács véleményezte a családi törzsvagyon védelméről szóló kormányjavaslatot

Bukarest, július 20.
A rendkívüli parlamenti ülészek második felét — amint erről többször is írtunk — a katasztrófával fenyegető földmives-adósságok problémája uralta. Ezzel összefüggésben a bukovinai többségi képviselők, akiknek a körében nagy riadalmat keltettek az ország északi vidékein tömegesen foganatosított végrehajtások, a melyek a parasztesaládok százait fosztották meg tüzhelyeiktől, parlamenti kezdeményezésből törvényjavaslatot nyújtottak be a falusi otthon védelméről. Ezt a törvényjavaslatot általában a kormány is magáévá tette, de túlzottaknak minősítette rendelkezéseit, amelyek szerint az öt hektárj terjedő paraszti birtok és hozzáadéka, valamint a rajta levő épületek és a megműveléséhez szükséges eszközök (közök, vagy ló, ekék stb.) a jövőben nem képezhetnék volna árverés tárgyát.

A kormány ezt az eredeti javaslatot alaposan átdolgozta és hatóerejét jelentékenyen megerősítette.

A kormányjavaslat szerint, amelyet most véleményezett a legfelsőbb törvényhozási tanács, az elidegeníthetetlennek és lefoglalhatatlannak nyilvánított ugynevezett családi vagyron nem haladhatja meg az egy hektárt, sem pedig a 200 ezer lej értéket.

Az elsősorban a lakóházat, kertet, rétét és a hozzátartozó szántóföldet foglalja magában.

Ennek a családi törzsvagyonnak a bejelentése falvakban kötelező, városokban pedig feltételes, mégpedig a törvény közzétételétől számított hat hónapon belül. A bejelentés az illetékes község-, vagy városházaán történik, ahol speciális lakstromba veszik fel a családi vagyronokat.

A létminimumnak vett családi vagyron csak értékeinek felére kebelezhető be, vagy zálogosítható el, de ez is csak javítások céljából, avagy a többi örökös kielégítésére. Csakis ajándékozás, vagy örökbeahagyás után juthat más kézbe. Amennyiben nincs végrendelet, a családi törzsvagyon az első örökös kapja, míg abban az esetben, ha több törvényes örökös van és ezek nem tudnak megegyezni, a járásbíróság egyiküknek ítéli oda azzal, hogy meghatározott időn belül köteles kielégíteni a többieket.

A törvénytervezet ezek után részletesen előírja a családi vagyron meghatározásának és megalakításának a módját.

A kormány a javaslat kidolgozásánál tekintetbe vette az összes meglevő külföldi törvénykezéseket ezen a téren. A családi vagyron ugyanis először az amerikai Unió Texas-államában nyilvánították elidegeníthetetlennek, majd Európában Franciaországban, Németországban és Svájcban. Nemrégiben Magyarországon is törvénykeztek a családi törzsvagyon védelme érdekében.

A törvényhozási tanács általában jóváhagyta a javaslatot, mindössze néhány szerkesztéshelyi tökéletlenséget, ugyszintén az előírt eljárás egyes rendelkezéseit kifogásolta. A tervezetet a kormány illetőleg az igazságügyminiszterium, ennek megfelelően újra átfogalmazza s az őszi ülészekre az első javaslatok között terjeszti be.

Az egész ország s különösen a falusi lakosság nagy érdeklődéssel várhatja ennek a nagyfontosságú javaslatnak a sorsát, a mely azt akarja megakadályozni, hogy a mérhetetlenül felszaporodott adósságok ki ne mossák alóla az ősi, talpalatnyi földet is.

Napsütötte, egészséges bőrt,

fiatalos, rakkegészséges külsőt biztosít Önnek

NIVEA - CRÈME - OLAJ

Mindkettő, mint egyedüli a maga nemében, tartalmazza a bőrökön, bőrápoló eucertit, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek — még borus időben is — a kívánt szép barna színt. A Nivea-Crème ezenkívül forró napokon kellemesen hűsít; Nivea-olaj viszont megvédi testét barátságtalan időben a túlerős lehűléstől, amely könnyen náthát idézhet elő, úgy hogy barátságtalan hűvös nyári napokon is fényben, levegőben és vízben fűrésztheti testét.

Nivea-Crème: Lei 16.00—72.00 / Nivea-Olaj: Lei 55.00, 85.00
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Julius Maniu 39.

Tragikomikus kabaré a nagyváradi polgármesteri szék körül

Sofronie tanár karr. erje, aki Jorga kinevezése előtt egyetlen tagja volt a professor pártjának

Nagyvárad, július 20.
Különös párviadal játszódott le Bukarestben a napokban egy polgármesteri állásért. A nagyváradi polgármesteri székéről van szó, amelyet a Jorga-kormány uralomra kerülése óta Sofronie György dr. jogakadémiai tanár, jelenleg a kamara tagja tölt be.

Sofronie tanár egyetlen párthive volt Jorgának, a tudós politikai felszínre kerülése előtt Nagyváradon. — Valószínű: hogy a professor is inkább a tudóst, mint a politikust becsülte vezérében, amikor egyedül képviselte Nagyváradon a választás alkalmával hívekben annyira megszaporodott Jorga-pártot. A miniszterelnök meg is becsülte Sofronie jogtanárban, hogy ontsiderre esküdt, kinevezte és meghagyta a Comisia Interimare elnöki székében kezdettől fogva, holott a prefektusok naponta változtak.

A képviselőháznak is tagja lett Sofronie dr. és mindeddig sziklaszilárdan tartotta pozícióját, holott már a tanács tagjait is változtatni kezdték. Először a helyi liberális párt korifeusait nyomták be a Comisia Interimareba, már kinevezésük a hivatalos lapban is napvilágot látott. S bár

a Monitorul Oficial közölte Bancilla Joan dr. ügyvéd, Gombosiu lapszerkesztő kinevezését, a Jorga-párti tanács tagok ellenállása miatt meg sem jelenhettek a nagyváradi városban. A régi tanács továbbvezette a város ügyeit, míg a napokban azután érdekes fordulattal mégis megtörtént a nagy változás, mely több hatalmas meglepetést hozott.

Október elsején dönt a Semmitőszék az EMKE alapszabályai ügyében

Köteles-e az EMKE nem magyar tagokat is felvenni? — Matá hunyamegyei szenátor azzal vádolta meg az EMKE-t, hogy román pénzből építette elmagyarosító iskoláit

Kolozsvár, július 20.
Október elsején kerül a legfőbb Semmitőszék elé az a felfolyamodás, amelyet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület nyújtott be a kolozsvári alsófoku bíróságoknak az EMKE alapszabályaiával kapcsolatban hozott döntése ellen. Mint ismeretes, néhány évvel ezelőtt külön törvénnyel arra kötelezték az összes jogi személyeket, hogy mutassák be alapszabályukat az illetékes törvényszéknek. — Ennek a kötelezettségnek az EMKE is eleget tett, de míg a többi jogi személyiség alapszabályait a törvényszék szó nélkül jóváhagyta,

az EMKE alapszabályainál azt a döntést hozta a bíróság, hogy csak akkor hagyja jóvá azokat, ha abban a pontban, mely a tagfelvételtől intézkedik, bevezetnek egy mondatot, amely szerint az EMKE-nek nemcsak magyar, hanem más nemzetiségű tagjai is lehetnek.

Ennek a kifogásnak a célja nyilvánvaló volt és román részről nem is csináltak titkot belőle, hogy az alapszabályok ilyen értelemben való módosításával az EMKE magyar jellegének elhagyását akarják elérni. Meri ha a kívánt módosítás nem is kötelezi az EMKE vezetőjét román tagok felvételére, nagyon természetesen, hogy lehetetlen bonyodalniaknak tennie ki ezt a nagymultu magyar intézményt, ha diszkrecionális jogánál fogva esetleg megtagadná a jelentkező román tagok felvételét. Másfelől viszont az EMKE elvesztené eredeti léthivatását, ha politikai okokból megtömné román papokkal, tanítókkal és más intellektüelkel, akik egy szép napon esetleg majoritásban is kerülhetnének ebben a kimondottan magyar kulturregysülemben.

A törvényszék döntését tehát az EMKE megfélemlizte, majd az ugyancsak hátrányos táblai határozat ellen a Semmitőszékhez fordult. Az október elsejei döntéstől függ most már, hogy az EMKE

Jorga miniszterelnök közeli rokonát Tulbure György tanfelügyelőt nevezte ki Nagyváradra polgármesternek.

Együttal kinevezték a tanács új tagjait is, közöttük az előbbi kettő helyett két másik liberális: Negulescu Athanáz nyug. tábornokot, a Mosoiu hadtest volt vezérkari főnökét és dr. Mocan ügyvédet. Tulbure György, aki az Averescu-párt vezetőtagja, már egyizben — pártja uralma alatt, — volt Nagyvárad polgármestere.

Hogy a Jorga-kormány állandó kinevezési kabaréi még nagyobb derűtséget keltsenek, arra jellemző, hogy

Negulescu J. tábornok, akit az egyik alpolgármesternek kandidáltak, kijelentette, hogy nem nyilatkozik a sajtónak, nem hisz — Monitorul ide vagy oda, — az egész kinevezésnek addig, amíg az esküt le nem teszi és íróasztalát el nem foglalja.

Ugyálszik Negulescu aggályai — ha nem is saját személyét illetőleg nem voltak alaptalanok. Ugyanis amint a másdik kinevezések megtörténtek,

az érdekelt felek mind Bukarestbe utaztak és a bukaresti porondon dönt el végleg a harc a polgármesterjelöltek között.

Sofronie György dr., a parlament megnyitására továbbra is az ügyek élén marad, mint a tanács elnöke, Tulbure György addig csak egyszerű tag lesz. — Összel aztán megfordul a dolog, Tulbure tanfelügyelő lesz újra a polgármesteri szék, ahonnan a nemzetipárt mozdította el két év előtt.

végre hozzá tud-e látni mesterségesen megakasztott kulturtevékenységének újrakezdéséhez.

maga Jorga miniszterelnök jelentette ki Sándor Józsefnek, hogy az EMKE nem kötelezhető román tagok felvételére.

Ezzel kapcsolatban Sándor József nagyon érdekes epizódot mondott el az utóbbi szenátusi viharok idejéről. Azután az emlékezetes ülés után, amikor egy állítólagos Apponyi-rendelet miatt a magyar szenátort majdnem elseperte a vak és hiszékeny sovinizmus vihara, Mata hunyamegyei szenátor két tanúval felkereste Sándor Józsefet és a következő kérdést intézte hozzá:

— Hajlandó ön lemondani szenátori tagságáról, ha bebizonyítom, hogy az EMKE a hunyamegyei román falvak pénzén, a románok által kiizzadt adókból építette fel elmagyarosító iskoláit a románlakta vidékeken?

Sándor József habozás nélkül igent mondott. És mihielyt bezárták a parlamentet, azonnal kutatni kezdett az EMKE irattárában és megállapította, hogy míg a román Astra igenis kapott szubvenciókat szintisza magyar községektől és megyéktől, addig az EMKE soha egyetlen fillért nem kapott Hunyadmegyéltől.

Megnyit! Szig. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzeşti 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

A franciák folytatják a gígászi hazárdjátékot

A párisi értekezlet nem hozott eredményt,

bár némileg közelebb jutott a két ellentétes álláspont Londonban vagy jobbra, vagy balra eldől a nagy kérdés sorsa

Páris, július 20.

Szombaton és vasárnap lezajlott Párisban a német és francia, valamint az érdeklődő államok megbízottainak nagy érdeklődéssel várt értekezlete, amelynek célja az volt, hogy a német és közép-európai válság kérdésében megtalálják a kibontakozás módjait. A világsajtó egy része hajlandó volt optimista szempontból megítélni a párisi konferencia szerepét s előlegezte azt a bizalmat, hogy esetleg még a mai napra esedékes londoni konferenciát megelőzően sikerül olyan megoldást találni, amely a német problémát dűlőre viszi.

Ez a kombináció nem sikerült, mert a német államférfiak párisi látogatása csak elvi jelentőségű eredményt hozott, viszont a legégetőbb és legfontosabb pénzügyi és anyagi kérdések tárgyalása áthárult a londoni konferenciára, amely ma este kezdődik meg.

Páris csak közbeeső állomást jelentett a londoni konferenciához s jelentősége csak annyi, hogy

a német és francia ellentétet bizonyos mértékig sikerült enyhíteni annak ellenére is, hogy a francia kormány úgy a politikai, mint a pénzügyi garanciák tekintetében a maga javára billentette a tárgyalások mérlegét.

Mégis — így ítélik meg a diplomáciai körök — Brüning és Curtius párisi megjelenése a személyes érintkezés bizalmaságával és közvetlenségével kedvező atmoszférát teremtett a londoni értekezlet számára, ahol vagy a megoldás, vagy pedig a meghiusulás irányában mégis csak el kell dőlnie Németország sorsának.

Amint már szombati számunkban megemlékeztünk róla, Brüning és Curtius szombaton délután érkeztek meg a francia fővárosba. Fogadtatásuk rendkívül szívélyes volt.

A német-francia tárgyalások színhelye a francia belügyminisztériumban Laval miniszterelnök dolgozó szobája volt, amelyet erre az alkalomra történelmi értékű bútorokkal, kincsekkel és szőnyegekkel és gobelinnel s valóságos virágerdővel díszítettek fel.

Brüning beszél

Szombaton délután fél 4 órakor Laval miniszterelnök és Briand külügyminiszter egy óra hosszat tanácskoztak, majd megkezdődött a német és francia megbízottak konferenciája, amely este 7 óra 35 percig tartott. Erősen Laval kommunikációja jellemezte a nyilvánosságot. A kommuniké szerint Brüning kancellár a tárgyalások részleteivel még nem volt tisztában, hanem a francia miniszterek előtt Németország pénzügyi és gazdasági helyzetét és az aktuális problémák különböző szempontjait. Ezt követően Flandin francia pénzügyminiszter bejelentette a francia kormány javaslatát a Németországnak nyújtandó pénzügyi segélyre vonatkozóan. A két exponens mindenre kiterjedő eszmecsere következett, amelynek baráti és nyílt jellege volt s nemcsak a pénzügyi válság leküzdésére alkalmas intézkedésekre vonatkozott, hanem a német-francia viszony teljes ségére.

Brüning.

Az értekezlet bekezdése után Brüning és Curtius a késő esti órákban látogatást tettek Hoersch német nagykövettársaságában Mellon és Stimson amerikai államtitkároknál, akikkel a német pénzügyi segélyre vonatkozó módokról tárgyaltak. A látogatás a párisi lapok jelentése szerint eredménytelen volt, mert a német miniszterek arra az álláspontot helyezkedtek, hogy Németországon csak hosszulejáratu kölcsönnel lehet segíteni.

Mellon és Stimson viszont azt hangoztatták, hogy rövidlejáratu kölcsönnel is sikerül a szanalás műve.

A vasárnapi konferencia

Vasárnap délelőtt az előre meghatározott program szerint 10 órakor kezdődött meg a nemzetközi konferencia, amelyen az érdeklődő hatalmak részéről a következők jelentek meg: Laval, Briand, Flandin, Pietri és Berthelot (Franciaország), Brüning, Curtius Hoersch (Németország), Grandi és Manzoni (Olaszország), Mellon és Stimson (Amerika), Henderson és Tyrell nagykövet (Anglia), Hymans és Franqui (Belgium).

Az értekezletről vasárnap délben a következő hivatalos jelentést adták ki a nyilvánosság számára:

Laval francia miniszterelnök megköszönte a megjelenteknek, hogy eleget tettek hívásának, hogy közösen állapítsák meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a londoni konferenciát megkezdheti munkáját. Rövidesen összefoglalta ezután az eddig folytatott megbeszéléseket, vázoltán nagy vonásokban a franciák álláspontját.

Utána Brüning kancellár esetele a németországi helyzetet és azokat a nemzetközi lépéseket, amelyeket a német kormány szükségesnek tart a bajok orvoslására.

Brüning után sorban szólaltak fel a megbeszélésen résztvevő összes államok kiküldöttei s udvariasságban jelentették ki, hogy a kormányok nagy gondot és rokonszenvvel fogják mérlegelni Németország szituációját és a neki nyújtandó segítség kérdését.

A felszólalásokat Laval újabb beszéde zárta be, aki zárszavában azon reményének adott kifejezést, hogy a német és francia delegátusok délutáni tárgyalások biztosítani fogják a londoni konferencia sikerét.

A konferencia délután négy órakor ismét összeült és megkezdődött a tárgyalás este 7 óra 30 percig, amikor a megjelent államférfiak a francia külügyminisztérium vacsorájára szedtek. Ezután ismét tanácskozássra ültek össze, amely 11 óra után ért véget. Ez alkalommal szövegeztek meg a párisi német-francia és nemzetközi értekezlet zárókommunikéjét, amelyet éjjelkor adtak ki a lapok számára.

A kommuniké szerint Brüning kancellár a délutáni tárgyalás során újból ismertette Németország helyzetét és kifejtette, hogy

a válságos helyzet elhárítása érdekében szükség van Németország és Franciaország teljes együttműködésére.

A francia kormány tagjai elismerték Németország rendkívül súlyos helyzetét és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy a tervet a békés szomszédság jegyében keresztülvihetnek tartják.

A két kormány megbízottainak mostani tárgyalása után minden remény megvan a biztató együttműködésre.

Brüning okfejtésére a francia kormány tagjai kijelentik, hogy bizonyos politi-

kai feltételek és pénzügyi garanciák mellett hajlandók megvitatni a pénzügyi együttműködés nemzetközi kerekeit.

A kommuniké végül hangsúlyozza, hogy francia vélemény szerint a tárgyalások most már a kölcsönös bizalom jegyében folytatódhatnak tovább Londonban.

A párisi lapok a szombati és vasárnapi tárgyalásokról szóló beszámolóit és kommentárjait általánosságban azt szögezik le, hogy bár pozitív eredményt nem is sikerült elérni, mégis nagyjelentőségűek lélektani szempontból, mert szerencsés atmoszférát teremtettek a londoni értekezlet elé. — A Matinban Sauerwein kifejti, hogy Laval és Brüning megtanulták végre egymást érde-

Ha London sem hozna megoldást...!

Az európai probléma megoldásának súlypontja tehát, mint utolsó pillérre, eltolódott a londoni konferenciára, amely hétfőn este 6 órakor veszi kezdetét. Henderson Párisból már elutazott és az éjszaka folyamán érkezett az angol fővárosba s azonnal felkereste MacDonald miniszterelnököt, akinél a kora hajnali órákig tartózkodott. Távozásakor feltűnően jókedvű és megelégedett volt s az újságíróknak csak ennyit mondott:

— Az út — úgy látszik — most már szabad. Az ügyek a lehető legjobban állanak.

A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint a londoni konferencia napirendjén a következő kérdések szerepelnek:

1. A Hoover-féle moratórium tervét összehangzásba kell hozni a Young-tervezet feltételeivel.
2. A Németországnak nyújtandó hosszulejáratu kölcsön és az azt követő nyilvános kölcsön feltételeinek megállapítása.
3. A Németország részéről nyújtandó pénzügyi és gazdasági biztosítékok rendelkezése.

Váratlan fordulat a Banca Generala ügyében

Bukarest, július 20.
A Banca Generala bukásának ügyében váratlan fordulat állott be. A bank részvényesei és betétesei ugyanis legutóbbi ülésükön követelték, hogy engedjék meg nekik, hogy tíz évre visszamenőleg átvizsgálhassák a bank ügyvezetését.

A betétesek és részvényesek össze is állítottak ennek a munkának az elvégzésére egy bizottságot, amely ma délelőtt megjelent a Banca Generala igazgató-tanácsánál, követelvé az üzleti könyvek tíz évre való visszamenőleges felmutatását.

kelni. Legnagyobb eredmény az, hogy úgy Németország, mint Franciaország szilárdan elhatározta, hogy a különbségeket egymás között kiküszöböljük és nem vezetjük magukat harmadik államtól. Brüning valószínűleg tisztában lesz azzal, hogy a francia ajánlat az egyedüli, amely megoldáshoz vezethet.

A Journal pontosabban körvonalazza mindazt, ami a párisi konferenciáról kiadott hivatalos jelentésekben kimaradt.

Nem arról van szó — írja a Journal —, hogy Németország épít-e páncélosokat, amihez különben is joga van és nem is a pánumióról, hanem elsősorban arról, hogy Németország lemondjon a revíziós hadjáratról és elfogadja a fennálló határokat, különösen a lengyel korridorra vonatkozólag.

A párisi Havas-ügynökség tudósítója megszólaltatta a német államférfiakat is. Curtius kijelentette, hogy a megbeszélések Chequers szellemében zajlottak le és komoly lépést jelentenek a kibontakozás felé. Sokkal jellemzőbb azonban Brüning kancellár nyilatkozata:

— A német-francia viszonynak az a tragédiája, — mondotta a kancellár —, hogy sem a németek, sem a franciák nem mondhatják ki egyszerre ugyanazt a szót. Ha a jelenlegi tárgyalások nem hoznának gyors segítséget Németország számára, kérésük nélkül hagynák el Páris s csak azt sajnálnák, hogy nem érthetünk el többet. Mégis az a meggyőződésünk, hogy a francia kollégákkal folytatott személyes érintkezés révén a két ország viszonyában érezhető enyhülés következett be.

Berlinbe már éjjel után megérkezett a párisi konferencia záróüléséről kiadott hivatalos jelentés, amely a birodalmi kormány körében meglegedést váltott ki. Berlinben ennek alapján az a meggyőződés alakult ki, hogy Brüning és Curtius párisi közösen tárgyalásai a német-francia feszültséget sok tekintetben lazították és a politikai megegyezés előkészítésének foghatók fel.

4. A közép-európai volt szövetséges és ellenséges államok részére nyújtandó kölcsönök kérdése.

Briand a vasárnapi értekezleten felvetette azt a kérdést is, hogy milyen következményekkel járna az, ha a tárgyaló felek a londoni értekezleten sem tudnának megegyezésre jutni. Brüning kancellár kifejtette Briand kérdésére, hogy

egy ilyen fordulat kétségtelenül rendkívüli nehézségekbe döntene Németországot, miután a munkabérek és a fizetések eddigi nagymértű redukálása után további költségvetési megkarításokra a német kormány nem is gondolhat. Természetes, hogy ilyen körülmények között a pénzügyi tárgyalások esetleges kudarca igen súlyos politikai következményekkel járna.

Beavatott körökben Brüning eme nyilatkozatából biztosra veszik, hogy az esetleges londoni kudarc a német kormány azonnali lemondását vonná maga után.

Az igazgatóság a betétesek kérésének teljesítését megtagadta, aminek következményeképp a betétesek elhatározták, hogy

bűnvádi feljelentést tesznek az igazgatótanács és annak elnöke, Duca ellen.

Avégső döntést ebben az ominózus ügyben augusztus harmadikán, az akkor tartandó hitelezői közgyűlésen fogják kimondani.

Megkezdődtek a román — magyar kereskedelmi tárgyalások

Bukarest, július 20.

Ma délelőtt vették kezdetüket Bukarestben a román-magyar gazdasági tárgyalások. Magyar részről Vornle János ügyvivő, román részről Carampel meghatalmazott miniszter vezetik a tárgyalásokat, amelyeket holnap a Bukarestbe érkező Nickl Alfréd, illetve Cezar Popescu vesznek át tőlük és folytatják Szinajában. A tárgyalások célja, hogy az eddigi, legtöbb kedvezmény alapján fennálló magyar-román kereskedelmi szerződést specializálják.

Maguk az adósok védik a süffnyomlőkéseket

A pénzhasznalással kapcsolatos az a vizsgál-
lat, amely most indult meg és amelynek éle-
lénységében ezek ellen a zugtókések ellen irá-
nyul, mert az a gyanu, hogy a becsomagolt
ércpénzek körül folyó manőverek is tölik
erednek. Szatmáron rengeteg az aprópénz, kü-
lönösen a husz- és ötletes ércpénz. A pénz-
forgalom tekintélyes része rollnirozott érc-
pénzekben bonyolódik le és ezt a nagy forgalmat
arra használták fel néhányan, hogy jö-
vedelmet csavarjanak maguknak a rollnikból.
A pénzrollnik forgalmában bizonyos bizalom
fejlődött ki. A rollnikat mindenki olvasatlanul
fogadta el és a legutóbbi időkig nem is for-

Elsőnek Lupescu asszonyt hallgatták ki, aki minden zavar nélkül ismételte meg ugyanazt a vallomást, amit a vizsgálobíró előtt tett és újra kijelentette, hogy előre megfontolt szándékkal három repülővel lőtte agyon a férjét. A fiatal Lupescu kisasszony tisztá csengő hangon — éppen úgy, mint a vizsgálobíró előtt — újra kijelentette, hogy *anya* er-

az apja a gyilkosság előtt néhány nappal, amikor egyedül voltak odahaza, rávetette magát és ha az anyja egy bottal fejbe nem vágta volna a bestialis embert, akkor a gyalázatos erkölcsi mérénylet elérte volna célját.

Mihály nagyvajda beiratkozása a megyesi katonai iskolába július 20-án történik meg.

**Tekintse meg kira-
kat! árainkat**

Hírek

A szituációról

barátom, a sváb suszter, akinek véleményét mindig szívesen meghallgatom, külpolitikai és gazdasági kérdésekben, a következőket mondotta:

— Röhögök makampa, hogy azok a bankok mostand hogy pe fannak kalyázza. Az nekik vurst volt, amikor mi kértük a pénzt, nek a paraszt kérte a pénzt, hogy mekölklünk, ha nem kapjuk azt a kis hitel. Akkor a bankok nem törődtek a közértek értékével. Most meg teknap, amikor mentem a bankba kivenni a pénzt, ami nekem póltá mék a nagytatától, azt monlja nekem a kassziros ur, hogy vétek a közértek érteke ellen, ha kiveszem a pénzt. Montok neki, mert pizzak én a bankba, ha a bank nem piszolt penem, amikor kellett az a kis tohány, fene etye a pankot. Aszonlja a kassziros, esz a hitelrizis nagy paj. Montok neki, hát ha az a hitelrizis nem jolt paj, amikor a bankok nem piztak az emperekre, akkor ez a hitelrizis sem paj, amikor az emperék nem piznak a bankokpa. Aztán montok, viszem a pénzt a kassziba, ha már nem lesz pülös a levekő, akkor majd hozom vissza a kasszirosnak a bankba, depizony én a közértek miatt nem reszkálom a pénzt, amit nekem megfan még a nagytatától.

— Aztán peszélünk a németorszáki szituációról, na döz isz a é schéne Gschicht. Azok a miniszter urak lekálabb etyszer tolkoznak is életükbe, ábá té Brünink, hogy az mér utazi Párispa, az a fene tullya. En aszondok, hogy ha palakinek megfan az atósák és ahhoz veszi az ujjab atósák, appól már jó üzlet nem lesz. En nem fatyok a polsevik, te asz é rész mer toh á Héc, ha a németek meg a polsevikok etyütt nekimmennének a franciának és minten franciának letolnának huszonöt reparáció a hátsó fenékre. Ha én fatyok asz a Németorszáki, akkor montok a franciáknak, a Smóárn kriegszit asz a sok milliárd faty mekfan asz a péke és akkor hatyjanak már pékén nekik, ha nek nincs mekfan a péke, akkor nek ne ukassák asz a péke, fetyék elő a puská és gémaalós, himmekruztürkinochámól. — En utyan nem metyék, de fan élék sok hákenkreuzlis mintenfelé, eresszék etymásnak asz a pakáss, lüjjék etymást halomra, akkor majt lesz péke.

— Külömpen is asz asz ekész ponyotalom lehetne natyon etyszerün mekoltani. Ety ur mesélte nekem, a réki Rómápa folt asz asz atósok pórtóne. Most csak mek kellene csinálni a hitelezők pórtóne s akkor nem lenne paj. Ki kelene montani, a törfénybe, minten hitelező, aki nem tudja meketyezni az atósápal, lesz csukfa a pórtóne pele, akkor mintyár mek lenne a rend. I tenk mir námlí szó: atós fatyok én, atós fan a retaktor ur, atós asz állam, mintenki atós. Hát ha mintenki utyis atós, aszt a néhány hitelező nem kunszt pecsukni s aztán el kell törölni minten atósák, akkor nem lesz hitelrizis.

— Hanem hogy a bankok apelliroznak a petétes lelkiismeretsékere, nna, döz háb i gern...

h. g.

Üzletáthelyezés!

A brassói és vidéki t. üzleifeleink sz. tudomására hozzuk, hogy szövet. bélé- és kötött-áru üzletünket **július 14-ével** Hosszu-u. 201 szám alól

KOLOSTOR-UTCA 3 szám

alá helyezte át és kerítük a né. kö. sönég bizaimát az új üzlet helyiségben is!

Graef Testvérek (v. Textila) Brassó.

Egy árusítónő és egy tanonc felvételik

PURI VIKTOR üveg és porcelán-üzletében
BRASSÓ, Hirschert-ut 15.

— **NAGYARANTU KEMKEDES, AMELYRŐL A LEGILLETKESEBBEK SEMMIT SEM TUDNAK.** Egy-két bukaresti lap már közel 10 napja rágódik egy nagyarányu, egész Erdélyre kiterjedő ujjab kémszervezet, a melynek Brassóban lett volna a központja. — F. izben már megirtuk, hogy maga a központi sziguranca sem tud erről az állítólagos kémkedésről. Az említett lapok ennek dacára állandóan rémitgetik a regáti közvéleményt azzal, hogy a sziguranca csak titkolózik, de ők saját külön és speciális hírforrásaik alapján tudják és állítják, hogy, de igenis kémkednek, nekik beszélhetnek, amit éppen akar-nak, sziguranca, hadbíróság s akár a miniszter is... Másnak lehet teljes szélesed, nekik hiába cáfolják a kémkedést, mert, — valami szenzáció csak kell ebben a nagy hárségben, — s a román közönség nem nagyon érdeklődik a külpolitika iránt. — Egyik bukaresti lap legutolsó száma ismét részletesen foglalkozik saját külön kémkedési ügyével; közli a letartóztatottak neveit, s az összes egyéb részleteket. Ilyen körülmények között szükségesen láttuk ujjab felvilágosításért fordulni az iteni hadbírószághoz, amelynek főügyése, Niculescu ezredes, kijelentette, hogy a letartóztatások nagyrészen igazak, csak éppen a kémkedéssel van egy kis baj, illetve nincsen semmi baj, miután ugy a vizsgálat, mint a letartóztatások fegyelmi alapon, szolgálati ügyben történtek, nem pedig kémkedés miatt.

— **Rendkívüli érdeklődéssel várják Bukarestben Salamon Bélát és társait.** Megirtuk már, hogy Salamon Béla, a legkitűnőbb magyar komikus a Teréz-körtü Szinpad legjobbjával Bukarestbe érkezik. Salamon vendégjátékát a fővárosban is lázas érdeklődés előzi meg, mégpedig nemcsak magyar, hanem román körökben is. A nagy magyar művész az eddigi tervek szerint három este után, kedden, szerdán és csütörtökön játszik a bukaresti Regina Maria színházban. A nagy érdeklődés valószínűvé teszi, hogy a három este kevésnek fog bizonyulni, Salamon azonban, miután az Universal filmgyárral kötött szerződése Berlinbe szólítja, nem maradhat tovább. Salamonnal együtt érkezik Bukarestbe Boross Géza, a pesti argot-humor nagymestere, Komlós Vilmos, a jellegzetes kávéházi Konrád és Berki József, akinek fanyar derüjét Erdély már kitűnően ismeri. A nők közül Götz Erzsit, Cziráky Lucyt és Sass Olyt emeljük ki. Jegyek elővételben a Cultura-cégnél (Bulevardul Elisabeta 15) válthatók.

— **Teljesen normális a budapesti bankok forgalma.** Budapestről jelentik: Budapesen, a bankpénztárak megnyitása utáni két napon mindössze 15 millió pengő betétet vettek ki a bankokból, ami az összes betéteknek az egy százalékát teszi ki. Budapesti lapok nagy megelégedéssel regisztrálják ezt a körülményt, amiből azt a következtetést vonják le, hogy a magyar közönség teljesen megnyugtatták a kormány intézkedései. A Reggeli Ujság értesülése szerint a magyar kormány Teleszk János volt pénzügyminisztert a közeljövőben megbizsa a Nemzeti Bank devizaellátásának az intézésével, hivatalos helyen azonban még nem erősítették meg a magyar hétfői lap értesülését.

— **Az újjászülött kínai film.** Japán után Kína is megszervezte a nemzeti színjátszást, Honkong, egy dúsgazdag vállalkozó és Notung volt miniszter összeadták a nemzeti filmgyártáshoz szükséges tőkét. Hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy a kínai Hollywoodot Sanghai közelében építik fel. A nemzeti filmgyártás vezérbizottságába bevették az ismert szerzőket, színészeket és képzőművészeket. Nemsokára megkezdik az első nagy film készítését. Szerzője Ney-Lou-Fan, Kína egyik legismertebb írója, aki egyuttal a főszerepet is játsza az ujdonságban. Az első nagy kínai film természetesen beszélőfilm lesz.

— **Új népfürdő Bukarestben.** Tegnap délután egy új népfürdő nyílt meg Bukarestben a Bulevardul Maria és a 13. Septembrie utcák sarkán. A strand építése 750 ezer lejbe került. A városi tanács, a köz érdekeit tartva szemlélte, a lehető legolcsóbban állapította meg a belépőjegyek árait. A tegnapi megnyitó ünnepélyes keretek között zajlott le.

— **Együtt akart meghadni a két hü barát.** Bukarestből jelentik: Ecaterina Constantinescu 17 éves és Anisoara Stanescu 16 éves munkáslányok egy szobában laktak s mindketten ugyanazon gyárban dolgoztak. Közös elhatározással megállapodtak, hogy öngyilkosságot fognak elkövetni. Ecaterina 5 kg. vasalószennet vásárolt, ajtaját és ablakát szobájuknak gondosan becsukták s egy mosdótálban a szoba közepére állították és meggyújtották a szennet, azután lefeküdtek egymás mellé az ágyba és várták a halált. Egy szomszédjuk véletlenül észrevette, hogy füst jön ki a lányok szobájából és fellármázta a ház lakóit. Midőn betörték az ajtót, a két fiatal leányt eszméletlen állapotban találták. A mentők mindkettőjüket a Filantrópia kórházba szállították.

— **Felrobbant a sörcsapológép:** Három sebesült. Bukarestből jelentik: Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap délbén a Str. Matei Milo egyik bodegájában Jon Macoveja bodega tulajdonosa, az „Azuga” sörgyár helyi lerakatától egy munkást kért, hogy a sörcsapológép csöveit megtisztítsa. A gép tisztogatás közben — valószínűleg a magas nyomás következtében — hatalmas dörrejjel felrobbant és a kirakatüveget is szétrepesztette. A tulajdonos, a boltiszolga és a gép tisztogató munkás kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A mentők a sebesülteket azonnal első segélyben részesítették.

— **Újból ötven fok a meleg Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A hőmérséklet a közbeesett egy napos esős idő ellenére, ismét elviselhetetlen. Bukarestben szombat reggeltől késő estig csekély megszakításokkal esett az eső, de utána elementáris erővel éledt újra a meleg. A hűvös és meleg léghérséklet legutóbbi gyors változása, roppant káros a terményekre. A meteorológiai intézetek megállapításai szerint az idei nyár melegség tekintetében felülmúlja az utóbbi éveket. Időjárások szerint július hó második felében óriási forróságra van kilátás. A kánikula augusztus közepéig fog tartani.

— **ILLATVERSENY.** Nemrég illatversenyt tartottak Párisban. Nem a róza vett részt a versenyben, nem a szekfü, vagy a gyöngyvirág, hanem tizenkét ismert divathölgy. Valamennyien maguk készítették a parfümjüket. A közönség szemeláltára mikszelték a magukkal hozott kis illatbárból, (— csinos négyoszlopes doboz az egész! —), amelynek legnagyobb üvegén levő illatbázisához nagy szakértelemmel keverték, rázták a többi kis üveg tartalmát, mindaddig, amíg csak meg nem szűlelt az új parfüm-coctail. — A zsüri arisztokrata tagjai, — csakis olyanokat választottak, akik magasan hordják orrukát, — két teljes órát vitatkoztak, tárgyaltak, szaglászak. Tizenkétféle illat közt nem könnyű igazságot tenni. Egy kis objektívitásért néha ki-kitámolygott egy kicsit a szabad levegőre a zsüri. Sok fanyar, divatos illat közül végre is egy régies, verbenára emlékeztető parfüm készítője nyerte az első díjat: egy Patou-ruhát. A versenyen, — horribilis beléptidj mellett, a legelőkelőbb közönség vett részt. Dicséretükre legyen mondvá: orrukát jótékony-cél szolgálatába állították valamennyien, e hölgyek és urak.

— **AZ ERÉNYCSÖSZ.** Az Astra-mozi legfrissebb filmujdonsága, „Az erénycsösz” című német vígjáték, bohóság, pikantéria és szellemesség tekintetében vetekszik a legpárisabb francia burleszkekkel. Igazi „nyári darab”, amely csak szórakoztatni és mulattatni akar. Helyzetkomikumban kifogyhatatlan bőséggel jelenetek egymásutánja mutatja be a kis vidéki város erkölcsprédikátorainak pálfordulását egy berlini erkölcsnemesítő kongresszus alkalmával rendezett kiruccanás fejletőre állított bonyodalmak között. A főszerepet Félix Bressart alakította. Mint minden szerepében, ebben is páratlan és egyedülálló. Groteszk figurája és az a sok, hallatlanul mulatságos szituáció, amelyen keresztül kell esnie, állandó derültségben tartja a nézőteret. — Az erénycsösz rengeteg ember nézte végig eddig is, de bizonyos, hogy a darab napokig műsoron marad, mert Félix Bressart humora ma már minden filmdarabnak biztos sikert jelent.

— **Josif bankigazgató vizsgálati fogását ismét meghosszabbították.** A brassói törvényszék Josif bankigazgató vizsgálati fogását ujjab harminc nappal meghosszabbította azzal az indokkal, hogy a vizsgálat a bank ügyében még mindig folyik.

— **A marosvásárhelyi betegpénztári vizsgálat ujjab „eredményei”.** Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap számbunkban megemlékeztünk arról a vizsgálatról, amit Lenkey József, a Betegsegélyzőpénztár központi inspektora folytat a pénztár maroshevízi kirendeltségénél, ahol komolyabb visszaéléseket gyanúsítottak. Lenkey vizsgálatára már eddig is meglepő „eredménnyel” járt, a mennyiben megállapítást nyert, hogy Beurdian, a kirendeltség vezetője 1928 január óta meghamisítja a központhoz beterjesztett elszámolásait: más összegeket vezet be a könyveibe és más összegeket vesz fel az egyes cégektől. — Miután a körlet kerületéhez 14—15 nagy fatelep tartozik, a vizsgálatot vezető becslése szerint 6—800 ezer lejre is ruhhat az elsikkasztott összeg. Egvedül az Ofa üzeménél 120.000 lejes differenciát állapítottak meg, az ed-ligi ténylegesen felfedezett sikkasztás pedig eléri a 500 ezer lejt. Beurdian 3 napi szabadsága után ma kellett volna, hogy jelentkezzék, ami azonban eddig még nem történt meg.

AZ UNALMAS ESTELY

— Elmennék örömet, de félek, hogy föltűnést kelt, ha egyedül távozom.
— Attól ne félj! Mingyárt elkezd a házikisasszony énekeln.

(Dimanche Illustré.)

Mai történet

Brassó, július 20.

Hétfőn délelőtt 11 óra tájban, szemben a Korona-kávéházzal, óriási csődület támadt.

A CFR épületében van egy kis élélmiszerezlet és buzgó rendőrközegek annak a kipakolásával foglalatostkodtak.

Néhány pillanat alatt hatalmas tömeg vette körül az üzletet és részóéttel álltak körül a fehér asztalkát, a székeket, a szódásüvegeket, a tejes kannákat és megsze-gyenített cipókat.

A tömeg közepén öreg néni ke siránkoz-za keserveit:

— Tizenhét év óta van itt az üzletem. Öt gyermekemmel élek belőle. Mindig pontosan fizettem a házbért. Először a Magyar Kaszinónak, most a CFR-nek, mert elvették az épületet. Nemrég az adóhivatal letiltotta a házbért és oda-fizettem, mert a CFR nem fizette az adót.

— Most azon az alapon, hogy házbér hátrálékban vagyok — kilakoltattak.

Megdöbönt csodálkozás fut végig az arcokon, érzik, hogy itt súlyos sérelem történt. Egész küldötség megy a bírósághoz és rövidesen diadalmasan jönnek vissza. A néni ke igaza van. Tévedés történt. Hibás volt a végzés. Aztán mindenki megfog egy-egy kirakott darabot és visszalakoltatják a kis boltot.

Mindenki úgy érzi, hogy harcosa volt a jogrendnek.

Tudnak néha jók is lenni az emberek. Talán csak elrontották őket. De megjavíthatók.

n. k.

— **A TEMESVÁRI MAGYAR DALÁRDA ANYAGI OKOK MIATT KILÉPETT A DA-IOSSZÖVETSEGBŐL.** Tudósítónk jelenti: A Temesvári Magyar Dalárda tegnap, vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, Ambrózy Andor báró elnöke alatt. Ambrózy báró elnöki megnyitója után rámutatott arra, hogy a mai gazdasági válság, a magyar kulturegyes-ültek, s közöttük a Temesvári Magyar Da-lárda munkásságát is veszélyezteti. Még szomorubb képet festett ennek a nagyjelentőségű magyar dal egyesületnek helyzetéről Gyórfy Dezső főtitkár jelentése, amely a következőket állapította meg: A dalárda két évvel ezelőtt Hollandiában tartott hangversenykörutat igen nagy erkölcsi sikerrel, de az akkor szer-zett 295.000 lejes adósságát még maig sem sike-rült kifizetni. Bár a dalárda színvonala ma is a régi, anyagi erőforrásai kiapadtak, mert az új pártoló tagok nem jelentkeznek, az elsze-gényedett közönség pedig nem látogatja az egyesület estélyeit. A dalárda vezetősége arra kérte a Romániai Magyar Dalosszövetséget, hogy a nyomasztó helyzetre való tekintettel engedje el a szövetségi tagsági díjakat, de a kérés teljesítése elé nehézségek gördültek. Er-re való tekintettel a Temesvári Magyar Dalár-da vezetősége azt a határozatot hozta, hogy tisztára anyagi okok miatt kilép a Romániai Magyar Dalosszövetségből.

— **Negyven halottja van az amerikai hóhullámnak.** Londoni távirat szerint Chicago városa három nap óta ujjab hóhullámtól szenved, amely meghaladja a 100 fok Fahrenheitot is. A rettenetes forróság husz halálos hógutaesetet és számtalan súlyosabb megbetegedést okozott. Minesota államból hat, Viscon-sinból pedig tizenhárom halálesetet je-lentenek.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk

Kolozsvári Néphank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-neca 1. Szg

Jó cipőnek —
Jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!

Megmenekül Haedensat

egy kinos operációtól, ha

használ, amely az aranyér-nek egyetlen biztos ellen-szere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meg-győzi Önt erről. Több ezer elismerő levél.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Romániai vezérképvislet:

ROYAL-drogéria
M. Rózsa R. T., Cluj

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélmozgást biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vesze- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— BANSÁGI HIREK. Bányai tudósítónk jelentése: Veszedelemes arányú tűz ütött ki Nagyesanád község határában, a cséplőtérén. A tűz, amely eddig még nem állapított módon keletkezett, az óriási hőmérsékleten gyorsasággal terjedt el a cséplés előtt álló buzakazlakban s pár perc alatt több kicséplettel buzakazlat, egy kicséplett buzával megrakott szekert és Mircsov Péter cséplőtulajdonos cséplőgarnitúráját teljesen elhamvasztotta. — Gyertyámos községben háza padlásán felakasztva találták meg Junghaus Márton 72 esztendőes községbeli gazdát, akiben már nem volt élet, amikor hozzátartozói ráakadtak. Az öreg ember, aki az utóbbi időben gyakran emlegette az öngyilkosságot, tetét életuntségéből követte el. — Újbodrog község határában óriási tarlóúti keletkezett tegnapi, amely a hetek óta tartó nagy hőmérsékleten teljesen kiégett mezőn keresztül gyors tempóban közeledett a falu felé. A gyorsan előhívott környékbeli tűzoltóság és a fenyegetett falu lakosságának segítségével sikerült a tarlóúti utját megakadályozni és a községet az elpusztulástól megmenteni. — Megrendítő tragédia játszódott le tegnap fűrés közben Perjámos község határában, ahol egy Bruch János nevű 19 éves fiatal legény lovait uszította a folyóban s közben maga is megfürdött. A fiatal legény, akinek anyja és testvére a parton várakoztak, fűrés közben örvénybe került és elmerült. Segíteni nem tudtak rajta s a szerencsétlen legény anyjának és öccsének szemei láttára fult a folyó vizébe.

★ KOZÁKOK AZ EURÓPA KAVÉHAZ-BAN. A „Guslar” kozákkórus balalajka zenekara és karénekei szombaton és vasárnap olyan néptömegeket vonzottak az Európa kávéházba, hogy egyetlen szék sem maradt szabadon és többszáz vendég már nem tudott beférni a terembe. A közönsége lelkes tapsokkal köszönte meg az egyes zene- és énekszámokat. A rendező, G. Ongyert hangversenyigazgatóság ilyen módon két nappal meghosszabbította a vendégszereplést. A „Guslar” tehát ma és holnap is fellép az Európa kávéházban. — (Terem és terras.) Belépti díj 30 lej.

— EGY MILLIÓ ÉRTÉKŰ ARANY TÖLTÖTTOLAT RABOLTAK EL EGY BUKARESTI PAPIRKERESKEDÉSBŐL. Bukarestből jelentik: Páratlanul vakmerő betörés ügyében nyomoz a bukaresti rendőrség. A Calea Victoria legforgalmasabb helyén, a vasúti vezérigazgatóság palotájának székfűrésében, a Penchas-féle papirkereskedést, a déli szünetben, ismeretlen tettesek kifosztották és többek között egy millió lej értékű arany töltőtollat vittek el magukkal. — A nyomozás megállapította, hogy az ismeretlen betörők a pincén keresztül hatoltak be az üzlethelyiségbe és az említett millió értékű arany töltőtollakon kívül, még a pénztárszekrényt is felfeszítették, a honnan azonban csak tízennyolc lejt zsákmányoltak.

— Varsóban agyonlőttek egy lengyel vezérkari őrnagyot, aki a szovjetnek kémkedett. Varsóból jelentik: Az itteni Citadella udvarán tegnap hajnalban sortűzzel kivégezték Demkovszki lengyel vezérkari őrnagyot. A magasrangú tiszt ellen az volt a vád, hogy a szovjetek javára kémkedett.

— Londonba érkezett Heléna főhercegnő. Londonból jelentik: Heléna főhercegnő, fiúve, György görög exkirály kíséretében Bukarestből jövet ideérkezett. A pályaudvaron Zsófia görög exkirályné várt gyermekeire. A román követség hivatalosan nem vett részt a fogadtatáson.

★ A BRASSÓI ASTRA MOZGÓ, dacára az óriási hőmérsékletnek, a kellemesen hűsített Astra mozgóban, diadalmas sikert arat az „Erényes” (Wahre Jacob). A közönség, aki a film végéig élvezte, megállapította, hogy az idei szezon legnagyobb, legkedvesebb németül beszélő vígjátéka. — A film szereplői egymást felülmúlva művészetben és humorban. — A film megszerzése óriási anyagi áldozatokba került, ennek dacára az Astra mozgó vezetőse, tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, a helyi árakat nem emelte. Telefonos rendeléseket is felvesszünk: 364.

— Leégett a bécsi hajléktalanok menedékhelye. Bécsből jelentik: A brigittenau Roxy-Orfeum faépülete, amely legutóbb a hajléktalanok menedékházaként szolgált, a szombat esti vasárnapra virradó éjszaka leégett. A fedél nélküli maradtak számára Bécs főváros most egy másik menedékhelyet jelölt ki.

— Két gőzös elsüllyedt a tajfunban. Tokióból jelentik: A Sárga-tengeren szombaton óriási vihar dühöngött. Egy japán halászgőzös huszonhárom emberrel és egy kínai gőzös harmincegy emberrel elsüllyedt. A toronymagasságú hullámok ezenkívül még számos kisebb hajót borítottak fel.

— Eltűnt egy munkanélküli. Ma bent járt szerkesztőségünkben idősb. Kovács András brassói gépész felesége (lakik Suburbiu 7) és elmondta, hogy férje négy héttel ezelőtt, június 22-én eltűnt és azóta nem adott hírt magáról. Az aggódó család kér mindenkit, aki a másfél év óta munkanélküli álló Kovács András sorsáról tud valamit, közölje hozzátartozóival.

★ ANNA-BÁL Előpatakon. Julius hó 26-án az előpataki fürdőző közönség nagyobb szabású Anna-bált rendez, amelyre a környékbeli érdeklődőket is a legszívesebben meghívja és elvárja. — A rendezőség.

— Öskeresztény lelet Konstancában. Bukarestből jelentik: A konstancai ipariskola szomszédságában utépítő munkások ásás közben öskeresztény korból származó márvány szarkofagra bukkantak. A leletről értesítették a hatóságokat. Később a szarkofagot Brutescu egyetemi tanár jelenlétében fel is nyitották. Belsejében egy emberi csontvázat és néhány pénzdarabot találtak. Az ásatásokat az egész környéken megkezdtek. Tekintve, hogy újabb történelmi műkincsek felfedezését remélik.

★ A PÁRISI NEMZETKÖZI GYARMAT-KIÁLLÍTÁSRA való tekintettel, a Franciaországban tartózkodó idegenek részére megállapított illetékeket megszüntették. Ennek folytán a Franciaországban jelenleg érvényben levő szállodaárak, a tavalyiaknál is alacsonyabbak.

— Szabadlábba helyezték a kommunizmus miatt letartóztatott bukaresti munkásokat. Bukarestből jelentik: Egyik legutóbbi számunkban említettük, hogy mintegy huszonöt munkást tartóztatott le a rendőrség, kik a munkássághoz egyesületi helyiségben gyűléseztek. Ugyanekkor letartóztatották P. Grozrea bukaresti ügyvédet is, aki annak idején beszédet tartott. A munkásokat most szabadlábba helyezték, míg az ügyvéd, hatóság elleni erőszak miatt vizsgálati fogságban maradt.

— Csecsemőhulla az utcán. Bukarestből jelentik: A Str. Sfintii Voevozi 24 és 26 sz. házai között egy újszülött leánygyermek hulláját találták. A kis holttestet az orvostani intézetbe szállították. A rendőrség megindította a nyomozást a bűnös anya kilétének megállapítására.

★ ELVESZETT június hó 11-én a Szentpéter-brassói országúton egy fekete bőr táskát, katonai okmányokkal. Kértek a megtalálót, hogy a táskát megtartsa, tartalmát pedig a 89. gyalogezred lakányjában leadja.

— Elővesztélyesen összeszúrta a kisfiát, mert hat fillérrel kevesebbet hozott vissza. Budapestről jelentik: Megdöbbentő kegyetlenséggel büntette meg kisfiát egy pesterzsébeti asszony, özvegy Bölcsöldi Jánosné. Az asszony a pékhez küldte a fiút kenyérért, amit a gyermek meg is tett, de a neki adott pénzből tévedésből hat fillérrel kevesebbet hozott vissza. Az özvegy anyja, aki egyedül tartja el gyermekeit, annyira megharagudott a fiára, hogy felkapott egy konyhakést és dühében összeszúrta. A szerencsétlen gyermeket életveszélyes állapotban szállították kórházba. Kihallgatásakor az anya kétségbeesve mondtotta el, hogy ez a fia már többször károsította meg, ennek ellenére sohasem bántotta és most is szinte öntudatlan állapotban követte el borzalmas tettet.

— Shaw elutazott Oroszországba. Londonból jelentik: Bernard Shaw elutazott Londonból Szovjetországra. Shaw hosszabb bideig szándékozik a szovjet területén tartózkodni.

Botrány volt a brassói futbalpályán

Brassó, július 20

A footbollsport kánikulai csendjében csunya és mindenképpen elítélendő botrány zajlott le a brassói futbalpályán. A Brasovia-BMTE mérkőzés végefelé egy magáról megfélemezett BMTE játékos, aki pár perccel ezelőtt még a labdát rugta, majd elhagyva a pályát, „civilbe” öltözött, inzultálta a mérkőzést vezető bírót. Szerencsére kis számú közönség volt a mérkőzésen, mert az ilyen sportszerűtlen jeleneteket csak elriasztották volna a nézőket a mecsek további látogatásától. Remélhetőleg a sporthatóságok súlyos ítélettel szolgáltatnak precedenst.

Az eredmények egyébként a következők voltak:

IAR—Victoria 2:1 (2:0).

A győztes csapat góljait Csányi és Zoltán rúgták. A Victoria gólját Zikeli lőtte. Bíró: Kiss György.

Brasovia—BMTE 1:0 (1:0).

A mérkőzés egyetlen gólját Takó rúgta, súlyos védelmi hiba következtében.

Victoria ifj.—IAR ifj. 4:0 (2:0).

Brasovia ifj.—BMTE ifj. 1:1 (0:0).

Rovarok, mint tudjuk, a legveszedelmesebb betegségek hordozói. Szennyes helyeken tenyésznek, onnan berepülnek otthonunkba és széthordják gyakran halálos betegségek csiréit. Őljük meg őket, mielőtt ők ölnek meg bennünket, — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kiszárja az utánszót.

Keleti levelek

38.

Írja: Baktay Ervin

Az indiai kasztrendszer

A hindu kasztrendszer nagyon komplikált valami és nem könnyű feladat érthetővé tenni az indiai társadalom tagozódását. Indiában hozzávetőleg három-ezer kaszt, társadalmi csoport van, s az egyes kasztokat olykor annyira celenyésző különbségek választják el egymástól, hogy szinte érthetetlen, miért nem olvadnak egybe. Mindamellett a kasztrendszernek oly mély gyökerei vannak, hogy minden reformterv, amely megszüntetését célozza, kilátástalan. De látni fogjuk, hogy a kasztrendszer magában véve nem is olyan rossz dolog, mint azt a nyugaton általában hiszik. A rendszerből eredő kinövés és járulékos tünetek azok, amelyek a rendszert magát is gyűlöletessé teszik olyan európaiak szemében, akik a kérdést nem vizsgálták közelebbről. Am ezek a kinövés nem lényeges alkotórészei a kasztrendszernek és ma már — hála az újítók hathatós propagandájának — rohamosan fogynak és eltűnedeznek. Ha sikerülni fog a kasztrendszer megtisztítani az idők folyamán felburjánzott gyomtól, a társadalmi tagozódás kasztalakulatai éppoly nagy összetartó erőfognak jelenteni a hinduság jövőjében, mint ahogy évezredek óta megőrizték a fajt minden bomlasztó behatás ellenében. Egyedül a kasztrendszernek tulajdonítható például az is, hogy az Iszlám, amely a középkor utolsó századaiban csaknem egész Indiát leigázta, nem volt képes a hindu tömegeket Mohammed hitére téríteni és eredeti mivoltukból kivételetlenül, mint azt tartós hódításainak legtöbb területén tette a legyőzött népekkel.

A kasztrendszer évezredekkel ezelőtt alakult ki és mindenkor fajvédelmi célt szolgált. Midőn az északra jött tiztafajú árjak meghódították India óriási kontinensét, meg akarták akadályozni a meghódított barbár, feketebőrű fajokkal való keveredést, amely előnytelen módon befolyásolta volna jellemző sajátosságait. Az ősi törvényhozók (pl. Manu) három kasztra osztották az árjakat. A legelőkelőbb kaszt a bráhmanoké (papok és írástudók) volt, utána a ksatrijak (harcosok) következtek, akiknek sorából kerültek ki a királyok is, végül pedig a vajjak (kereskedők, földbirtokosok és iparizők). E három kaszt tagjait „kétszerezületeknek” nevezték és vallukon átvette viselték a kasztjelvényt, a szent zsinórt, amely megkülönböztette őket a barbár öslakóktól. A leigázott törzsek alkották a

negyedik, az úgynevezett sudra-kasztot, amelyhez számították azokat az árjakat is, akiket valamely vétség folytán kasztjukból kiközösítettek. Az egyes kasztok tagjai csak egymással léphettek házasságra, amihez később az együttélkezés tilalma is járult, bár ez eleinte csak arra vonatkozott, hogy a három „tiszt” kaszt tagjai nem ékezhettek együtt sudrákkal. Idővel azonban ez az egyszerű osztályozás erősen differenciálódott. Egyre több és több új kaszt, illetve alkaszt jött létre a főkasztok keretein belül. Különösen a vajjakaszt produkálta nagy számmal az új osztályokat. Amint az árjak civilizációja kialakult a vajja-kaszt tagjai új foglalkozási ágakra tértek át. Így aztán egyre gyakrabban következett be az, hogy vajjak olyan iparágakat kezdtek üzni, amelyek ezelőtt csak a sudrákat illették, s ilyen módon sülyedtek a társadalmi ranglétrán. Az ősi kasztörvények egyik lényeges pontja az életben, hogy a fia apja foglalkozását tartozik folytatni, az új foglalkozási ágakra áttértek szükségképpen új kasztokba tömörültek. Az új, alantasabb vajja-kasztok foglalkozásuk révén közelebbi kapcsolatba kerültek a sudra-kasztokkal, aminek eredménye keveredés lett. Végül szinte teljesen elmosódott a határ az alacsonyabb vajja s a magasabb sudra-alkasztok között, mert amennyit sülyedtek a vajja-alkasztok a keveredésben, ugyanannyit emelkedtek egyes sudra-csoportok. Így jöttek létre az új alkasztok százai. Jóllehet az árjak harmadik főkasztja ezzel sokat veszített faji tisztaságából, viszont az árja vérell keresztezett sudra kasztok hovatovább egészen beleolvadtak a hinduságba s ilyképpen óriási és kiválóan használató tömegekkel gyarapították a hindu közösséget. A kasztkorlátokat nagyon meglazította a buddhizmus befolyása is, amely több mint ezer évig játszotta jelentékeny szerepet India földjén, míg aztán a bráhmanizmus renaissancája ki nem szorította.

Az évezredek fejlődés folyamán nagyon eltolódott a válaszfalak a kasztok közt és manapság ugyiszólván egyedül a bráhmanok tekinthetők tiszta árjaknak. Ezt testszinük is bizonyítja, mert jóval világosabbak a más kasztokhoz tartozóknál. De a bráhmanok, noha mindig szigorúan ragaszkodtak az ősi kasztörvényekhez, szintén kénytelenek voltak oly foglalkozásokhoz látni, amelyeket eredetileg csak vajjak üztek.

Augusztusban a legkisebb postahivatal is elfogad már betétet

Január óta egyedül Bukarestben 200 millióval nőtt a postatakarék betétállománya. Versenytársa-e a takaréka a bankoknak? Két feltétel van a csekkforgalom bevezetésének, amely még sokáig késni fog

Bukarest, július 20
A nyugalmas békeévekben a postatakarék egyike volt a legnépszerűbb takarékosági intézményeknek. A közönség legszélesebb rétegei gyűjtötték itt kis tőkéiket. Majdnem mindenkinek volt egy takarékkönyvecskéje, amelybe részről filléreit beirták a postán. Különösen népszerűek voltak a takaréklapok. Gyerekek, ha néhány fillérhez jutottak, takaréklapokat vettek, telérárazottak bélyeggel és vitték a postára, ahol beirták a könyvecskébe a bélyegben befizetett egy-két koronát. Anyák lányaik hozományát, kezdőegzisztenciák jövőjük megalapozásához szükséges tőkéiket gyűjtögettek ezzel a módszerrel. Aztán jött a nagy felfordulás s a nagy szerű postatakarék-intézmények megszűntek a közönség pénzügyi szervei lenni.

AZ ÖTVEN ÉVES ROMÁN POSTATAKARÉK

A régi Romániában a postatakarék rendszere egészen más volt, mint a Monarchiában. Itt a takarékpénztárak francia rendszer szerint — nem a posta, hanem a pénzügyigazgatóságok kezelésében állottak. Ezért aztán nem is voltak annyira népszerűek.

A román takarékpénztárak pontosan ötven évvel ezelőtt létesültek, s mint érdekes kuriózumot említhetjük meg, hogy az első betétesek I. Károly és Erzsébet királynő voltak 300–500 aranylejj összeggel, a harmadik betétes pedig I. C. Brătianu akkori miniszterelnök, aki azonban az első betétesek között mindössze 10 lejjel szerepel.

Az impériumváltozás óta több ízben is felmerült az az óhaj, hogy újjá kell szervezni a román takarékpénztárakat és, hogy ennek az újjászervezésnek olyannak kell lennie, hogy a betétgyűjtésben a postahivatalok is résztvegyenek, mert ezek a közönség által könnyebben elérhetők, mint a pénzügyigazgatóságok, ezenkívül — a csatolt területeken — már jelentős multjuk is van ezen a téren.

Az újjászervezés munkájával a kormány két évvel ezelőtt Bolchis Viktor dr.-t, volt nagyváradi postaigazgatót bízta meg, aki már a magyar impérium alatt is vezetőtagja volt a postatakarék intézményének. Bolchis dr. feladata az volt, hogy úgy a postatakarék, mint a csekkforgalom újjászervezésére törvényjavaslatot készítsen és annak gyakorlati alkalmazását előkészítse. A törvény tavaly augusztusban lépett életbe és azóta megszakítás nélkül folyik a postatakarék-pénztár intézményének megszerzése.

KISZÉLESITIK A TAKARÉK HÁLÓZATÁT

A bukaresti főpostával szemben, a Calea Victoriei van a Letéti Pénztár hatalmas palotája. Itt van elhelyezve a román postatakarék központja, amely január óta működik. Itt keressük fel Bolchis vezérigazgatót, aki ennek az intézménynek szervezője és irányítója. A következőkben adja meg az információt:

— Hogy mennyire népszerűsíteni lehet a román postatakarék intézményt — mondja dr. Bolchis — arra jellemző

az, hogy bár egyelőre csak Bukarestben működik a pénztár,

a betétállomány tavaly január óta mintegy kétszáz millió lejjel emelkedett.

Már csak hetek kérdése és a betétgyűjtésbe bekapcsolódnak a postahivatalok is. Jövő hónap közepén már a legkisebb vidéki postahivatalnál is lehet majd betéteket befizetni, mégpedig a következő feltételek mellett:

— Legkisebb betét 50 lej, Ennek a kisösszegnek a megtakarítására takaréklapokat bocsátunk ki, amelyre 10 darab 5 lejes bélyeg lehet ragasztani. Egy ilyen takaréklap is elegendő ahhoz, hogy a befizető részére takarékkönyvet állítson ki a posta. A legmagasabb betétösszeg is szabályozva van, mégpedig 100.000 lejjel. Vagyis ennél magasabb betétet egy magánszemélytől nem fogad el a pénztár.

— A betéteket a pénztár a legteljesebb titoktartással kezeli. A biztonság kedvéért a betető külön jelszót is bemondhat, úgy, hogy a tőkét csakis az veheti fel, aki a jelszót ismeri, természetesen a szükséges igazolástól a jelszó nem mentesíti a betétkönyv tulajdonosát. A betétek előnye többek között az, hogy

a betétek kamatai mentesek mindenféle kereseti, összjövedelmi, tőkekamat, vagy más állami, megyci és községi adók alól,

Renitensek a posta és a vasut tábornokai

A posta és a vasut vezérigazgatói negligálják a miniszterüket

Bukarest, július 20.

Mint ismeretes, Valcovici közlekedési miniszter és Jonescu tábornok, CFR vezérigazgató között néhány héttel ezelőtt konfliktus tört ki, amely egyre kinosabb méreteket ölt.

A közlekedési miniszter bejelentette Jorga miniszterelnöknek, hogy a vasuti vezérigazgató rendszeresen nem hajtja végre a minisztérium intézkedéseit és ezt a főleje rendelt intézményt úgy kezeli, mintha az egyáltalán nem létezne.

A miniszter azt is bejelentette, hogy, amennyiben a miniszterelnök nem lép közbe, úgy,

Botrányos házasságszédelgési história Csernovicban

Az előkelő bankárfiu és bankárleány különös története

Bukarest, július 20.

Kinos botrány tartja izgalomban a csernovici előkelőséget. A botrány főhőse Chodrover, ismert csernovici bankár fia, aki egészen rendkívüli körülmények között került az ügyészség fogházába. A botrányos eset részletei a következők:

Besen, a leggazdagabb csernovici bankár lányának már hónapok óta udvarolt a fiatal Chodrover, egy ugyancsak ismert csernovici bankár fia. Besen bankár hét-ezer dollár hozományt adott a lányával. Az esküvőt nagy ünnepélyességgel tartották meg, a csernovici előkelő társaság tagjai testületileg jelentek meg a két ismert bankár gyermekeinek házasságkötésénél. Mielőtt a fiatal pár nászútra indult volna, a fiatal férj elment a Moldova-

ezenkívül minden postatakarék-pénztári ügyletre vonatkozó beadvány belyegmentes. Nem csak a betét összege, hanem a betétek visszafizetése is titokban történik s erre nézve más, mint a betétes maga nem kaphat felvilágosítást. Ez azt jelenti, hogy

postatakaréknál elhelyezett betétekre végrehajtás, illetőleg foglalást vezetni nem lehet.

A betétekből minden postahivatal 2005 lejig azonnal teljesít visszafizetéseket, ennél nagyobb összegnél a kivonás rövidebb felmondáshoz van kötve, mert a kis vidéki postahivatalok nincsenek abban a helyzetben, hogy nagyobb összegeket azonnali rendelkezésre tartsanak.

VERSENYTÁRSA-E A TAKARÉK A BANKOKNAK?

— Bankkörökben, vetettük közbe, az a vélemény, hogy a postatakarék erős versenytársa a pénzügyintézeteknek. Különösen a kis vidéki bankokat hozza kellemetlen helyzetbe a postatakarék, a mikor a kisbetéteseket magához vonja.

— Ez a beállítás, mondotta dr. Bolchis, meglehetősen egyoldalú. Annak idején, amikor az intézmény alapszabályait kidolgoztuk, gondoltunk arra, hogy ne zavarjuk a bankok köreit. — Ezért állapítottuk meg egyrészt a maximális betéthatárt 100.000 lejjel, s ezért szabályoztuk az évi négy és fél százalékos kamatot, amely jóval alacsonyabb a bankbetétek kamatánál. Intézményünk célja elsősorban az, hogy takarékoságra nevelje és ösztökélje a közönséget. Ötven lejes betétekkel nem mennek az emberek a bankba, viszont az ötven lejjelből is gyűlhetnek ezresek.

— Két-három héttel ezelőtt, amikor tudvalevőleg nagyobb mennyiségű betétet vettek ki a bukaresti bankoktól, a kivont betéteknek alig 3 százaléka helyezett el a felek a postatakaréknál, vagyis ez azt igazolja, hogy az a betétes, aki a bankból kiveszi a pénzt, nem a postatakarékhoz viszi azt, hanem vagy más banknál helyezi el a pénzt, vagy pedig vállalkozásba fekteti.

Bolchis vezérigazgató ezután elmond-

ta, hogy az újonnan átszervezett takaréka a legkövetkező adminisztrációval rendelkezik, amely úgy a tévedéseket, mint a visszaéléseket teljességgel kizárja. A könyvvezetés a legmodernebb amerikai gépekkel történik és egy óra leforgása alatt bármikor, a legpontosabb mérleget állíthatja össze.

MIÉRT KÉSİK A CSEKK-FORGALOM BEVEZETÉSE?

A csekkforgalom bevezetésének időpontja felől érdeklődünk. Ugyanis az új postatakarék-törvény, amely tavaly augusztusban lépett életbe, a csekkforgalom bevezetésére nem tartalmaz intézkedéseket. Egy modern állam azonban ma már nehezen képzelhető el postai csekkrendszer nélkül és — bár régen ígérték, — ebben az irányban alig történt még valami.

A felvilágosítást erre nézve az alábbiakban kapjuk:

Néhány évvel ezelőtt már elkészült a csekk-törvény javaslata, azonban ez a javaslat nem felelt meg egészen ennek a kérdésnek és kitűnő ismerője, új javaslatot készített, azonban az, ismeretlen okok miatt, eddig nem került még a parlament plénuma elé. Igaz viszont, hogy a posta, mely a háború után meglehetősen dezorganizáltságon ment keresztül, eddig nem volt túlságosan alkalmas a csekkforgalom lebonyolítására, mert ennek legfőbb feltételei:

1. Hogy a posta jól és pontosan működjék,

2. hogy a posta pénzforgalmának olyan legyen az elosztása, hogy a legkisebb postahivatal is 24 óra alatt nagy összegű kifizetésekről gondoskodhasson.

A csekkforgalom késedelmének egyik oka az is, hogy az meglehetősen hátrányosan érintené a bankokat, amelyek most szinte kizárólagosan eszközlik az átutalásokat és a postacsekkek rendszerének bevezetése által elesnének egy jelentős bevételről, az átutalási jutaléktól.

Hogy így mikor kerül sor a csekkforgalom bevezetésére, azt egyelőre még senki sem tudja.

(P)

Délamerikába érvényes utlevél. A nyomozás alkalmával megtalálták Chodrover Bécsből irt levélét, melyben tudatja, hogy sikerült a hétezer dollárt már felvenni a banktól és így semmi akadály a házasságkötésnek. A csernovici rendőrségnek sikerült Chodrover egy táviratát is felfedezni, melyben a házasságszédelgő fiatalleány Hamburgba rendeli a csernovici lányt. A nyomozás nagy apparátussal indult meg, eleinte ugyanis azt hitték, hogy sikerült egy leánykereskedő banda organizációját felfedezni. Az első feltevések szerint a fiatal Chodrover is egyik tagja lett volna a leánykereskedő szervezetnek. Beidézték a rendőrségre a csernovici lányt, aki töredelmesen bevallott mindent, elmondta, hogy

Chodrover tulajdonképpen mindig is őt szerette, de mivel apjától nem kapott elég pénzt ezzel a módszerrel akart pénzhez jutni, hogy Délamerikába szökhessenek.

A csernovici rendőrség utasítására Bécsben

éppen akkor tartóztatták le a fiatal Chodrovert, amikor fel akart szállni a hamburgi gyorsvonatra.

A botrányos hozomány-szédelgési eset legszánalomramlaltabb szereplője a fiatal asszony, aki csak akkor tudta meg, hogy egy házasságszédelgő karnai közé került, amikor férje már a bécsi rendőrség fogházában várta a kiadatási eljárás megindítását.

Diszkréten
megsugom...

nagyon
vidám,
nagyon mu-
lattató és na-
gyon sikamlós film:

Az erénycsősz

fut most a brassói

Astra-Apollóban

óriási sikerrel.

Nézze meg okvetlenül!

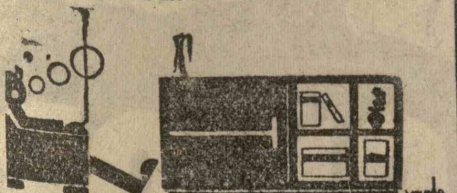
12 osztályú készpénz sorsjáték!

Ha nyerni akar nagy összeget —
siessen venni Mentő sorsjegyet!

Második osztály huzása 1931 július 26. — Nyeremények kifizetését az Albina Bank garantálja — Főnyeremény 1.000.000 Lei. Nyeremények összege 4.000.000 Lei. — Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. — Sorsjegyek ára 100 és 50 Lei. — Vidéki rendeléseknél 19 Lei portóköltségre hozzáadandó — Főbizományos Brassóban: Derzsy Géza Strada de Mijloc 163. Bukarestben: B. Saharovici Strada St. Apostoli 28. Központi Sorsjegy Iroda: Cuij Strada Memorandului 16

HA BUTOR

LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY BUKAREST

BRASSÓ

MOTTO: ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Szomorú beszámoló

Kik üdvözölték a liberális pártvezért a magyarok és a zsidók nevében. A nyugdíjasok vámszedői

Duca és a kisebbségek barátkozásáról

"Grosswardein" a magyarországi város, Al Capone és a L'Indépendance Roumain

Kolozsvár, július 20.

Ezen a nyáron a politika, úgy látszik, nem akar szabadságra menni és, miután a parlament hosszú vakációt vett magának, a politikusok a perifériára tették át működésük színhelyét. A nyári politika jegyében zajlott le például Duca kolozsvári látogatása is.

Megírtuk, hogy a liberális pártvezért a kisebbségek részéről is üdvözölték. Ugy-e, milyen érdekes? Különösen annak számára, aki tudja, hogy az egész gyűlésen alig vett részt valaki. Még liberálisok is alig voltak ott. És még érdekesebb, ha utána nézünk, kik azok, akik a kisebbségek nevében üdvözölték Ducát?

A magyarság nevében egy kis küldöttség vett részt a fogadtatásban. Öt ember. Ebből három hóstati gazda, mint hangulateltető stafázs. Csizmával és hegyesre pödört bajusszal. Gyűlés után az egyik büszkén dicsekedett el politikai szereplésével:

— Amúgy magyaráni megcsorítottam a kezét.

Ez a kézfogás volt a küldöttség egész politikai szereplése.

Azaz: volt még valami. A küldöttségben volt két nadrágos ember is. Az egyik: Mózes Károly. Régi liberális. Ami nem volna még bűn. De milyen jönni beszél a magyar kisebbség nevében? Ki hatalmazta fel erre? Talán az a három hóstati kigazda? Aki a rettenetes románsággal eludvarolt köszöntő leghatasabbnak kigondolt pontján, előírás ellenére, szenttori hangon elkiáltotta magát magyarul:

— Eljen Duca!

A liberális pártvezérnek láthatóan tetszett ez az éljenzés. Nem sértette a fülét a magyar szó. Éljenzeni szabad magyarul is, csak panaszkodni, kritizálni és jogokat követelni nem.

Mózes Károly csak fokozta a jó impressziót a mondókájával:

— Mi, magyarok, csak a liberális pártban bizhatunk, csak tőle várhatjuk jogos kívánságaink teljesítését...

Amikor ezeket mondotta: „mi magyarok”, — körülnézett a háta mögött álló hóstatiak feje fölött. És ebben az ünnepélyes csendben megszólalt hátul valaki:

— Itt vannak a zsidók is!

Duca széles külügyminiszeri mosollyal kapta fel a fejét. A civikere villogó igyekvéssel kereste a közbeszólót, akit csak nagy nehezen sikerült felfedeznie a gyér jelenlévők között. Töpregött, kicsi emberke furakodott előre. Friedmann József szállította. Ő volt a közbeszóló. „A zsidók.” Feleannyi sínes, mint egy jól megtermett ember és mégis ő „a zsidók.”

A pártvezér barátságosan fogadja:

— A, a zsidók is itt vannak? Önökkel szemben is a legnagyobb jóindulattal vagyok...

A kis Friedmann uszik a boldogságban. És, hogy még egy kicsit szerepeljen, hunyorgatva adja tudomásul:

— Mi nem vagyunk cionisták...

Duca ránéz, elmosolyodik. Azután röviden elintézi:

— Tudom.

És már lerázza magáról a kis emberkét. A magyarok felé fordul és ki tudja, hányadszor mondja el, hogy:

— Teljes békességben akarunk élni a kisebbségekkel, ha lojális állampolgárok lesznek...

Lesznek? Szóval, még mindig nem vagyunk lojálisak? Ez a frázis már nagyon is unalmas. Jó lenne, valami újat kigondolni. De igaz van Ducának. Nem éri meg a fáradságot. Kinek törje ő a fejét valami új szólásmondáson? Az őt szál „magyar”-nak? Vagy a kicsi Friedmannak, akiről még Kolozsváron is alig tudja valaki, hogy létezik? Nem. Ezeknek jó lesz a régi recept is. Ugysem gyógyulnak meg tőle.

Tehát folytatja:

— Ott, ahol négy millió kisebbség él, nekünk is jól felfogott saját érdekünk, hogy jó viszonyban legyünk velük...

Mózes Károly itt közbe akar szólni:

— Miniszter ur...

Duca észre sem akarja venni. Nem enged szöhoz, hanem született diplomata módjára, zavartalanul folytatja:

— Amint mondtam, nemzeti érdek...

Már vége van az üdvözléseknek, az emberek el akarnak széledni, amikor váratlanul akcióra lép a magyar küldöttség ötödik tagja. Ferenczy György... Újságírónak indult, de már sokféle foglalkozást megpróbált azóta. Ösztövére alakját derékszíjba hajlítja, a bokáját magyarosan összecsapja és így üdvözlöli Ducát, a bánsági magyarok nevében... Szegény bánsági magyarok...

Nagyon groteszk, nagyon komikus, nagyon arcpirító jelenet volt. Még a liberálisok is pi-

rultak alatta, akik ismerik Ferenczy Gyurkát... Határozottan szégyelték magukat. Nem csak az a kérdés hozta őket zavarba, hogy mi köze Ferenczy Györgynek, aki kolozsvári fiú, a bánsági magyarokhoz. A kolozsvári liberálisok azzal is tisztában vannak, hogy az egész delegáció mennyit ér és mennyire csak saját magát képvisel. Az ezután következett bizalmas beszélgetésre nem is eresztették be őket, de még a banketten sem ültek le velük egy asztalhoz... Ők tudják, miért...

Nem érdektelen néha átböngészni a román lapokat. Sokszor találni bennük olyan igazságokat, amelyeket egy kisebbségi újság nem írhat le az irredentizmus és államellenesség vádjának veszedelme nélkül, azonkívül anynyi pikantériát és kulisszatitkot tár fel az ilyen lapszemle, hogy azokon keresztül a ki-

Snott

Románia legyőzte Bulgáriát a motorvezetési versenyben

Bukarest, július 20.

A román-bulgár motorvezetési nemzetközi versenyt román versenyző nyerte. Első helyen Marin Morariu érkezett be. A második helyezett bulgár versenyző lett: Mülkoff. Harmadik: Bonciulescu.

A NAC győzelme Konstancában

A NAC jóképességi csapata meglepetésre minimális gólkülönbséggel 3:1 (1:1 arányban) győzött konstancai Victoria együttese ellen.

Nagyvárad:

Makkabea—CFR 5:0 (3:0). Osztályozó mérkőzés. A győztes Makkabea bejutott ismét az elsőosztályba.

Az ifjúsági csapatok által rendezett villámturna a következő eredménnyel zárult: 1. Crisana. 2. Egyetértés. 3. Törekvés. 4. NAC. Az első hely kérdését sorsolással döntötték el.

Temesvár:

Ripensia—TMTE 4:3 (3:2).

Lugosi MTE—Rapid 3:1 (2:1).

A NAC teniszcsapata nyerte a Haggibor kupaversenyét

Kolozsvár, július 20

A Haggibor által rendezett teniszverseny még nem is ért egészen véget, de az elsőseget már biztosította magának a NAC csapata, legyőzve minden ellenfelét. A NAC így hat ponttal elnyerte a kupát. A második hely kérdése a Haggibor és KAC között hétfőn dől el. Vasárnap 3:3 arányban állott a két együttes küzdelme. A negyedik helyre a nagyváradi SE került.

Komandó:

Swag—Venus 3:0 (1:0).

Lezajlott a középliga közgyűlése Nagyszebenben

Nagyszeben, július 20

A középliga közgyűlése tegnap folyt le. Ez alkalommal újrávalasztották a vezetőséget, melynek tagjai dr. Mitter Valér kinevezett elnök mellett a következők lettek: dr. Ritter (aki egyben a szövetségi tanács tagja is lett), Stratcz-redes, dr. Hirsch és dr. Herzog.

A közgyűlés egyben határozatot fogadott el, hogy a sport-belépőjegyek utáni két lejes olimpia adót szigorúan behajtják az egyesületektől.

Szegvár:

Olympia (Brassó)—STV 3:1 (1:1). A brassói csapat vendégjátéka rekordközönség előtt folyt le és az Olympia megérdemelt győzelmével végződött. Olympia II. (Brassó)—STV II. 5:0.

Vízipólóeredmények: BBTE—BSA 4:4 (3:2). II. oszt. bajnokság. MTK—MAC 2:2 (2:0). UTE—FTC 10:1 (6:0). III. körület—Beszkárt 4:0 (2:0).

sebbségi olvasó szeme is be-betekinthet a román belpolitika forrongó katlanjában borsorkánykonyhájába.

Az egyik kolozsvári román lap egy főtisztviselővel folytatott beszélgetésről ír például. A szerencsétlen nyugdíjasok botrányos kezeléséről és kilátásáról van szó. Arról, hogy, míg a pénzügyigazgatóság hirdményben figyelmezteti a nyugdíjasokat, akik 3—4 hónapja nem kaptak egy banit sem, hogy ne is jöjjenek pénzért, mert különben erőlyes rendszabályokat fog ellenük fogatosítani, — addig megfelelő sáp ellenében, igenis, hozzá lehet jutni nyugdíjhoz. A lap által említett főtisztviselő ezeket mondotta erről:

— Igen, tudunk ezekről a dolgokról, szeretnénk is orvosolni ezeket az állapotokat, de ez azt jelentené, hogy kilátástalan harcot kezdtünk... A tisztviselőinket olyan rosszul fizetik, hogy, — tisztelet a kivételnek, — képtelenek egyedül a fizetésükből megélni. Ha egy esetben, amikor konkrét bizonyítékokat hoznak, — ami rendszerint nem szokott történni, — áthelyezünk is egy-két visszaelő tisztviselőt, a helyükbe tett hivatalnokok közül megint akadni fog néhány, aki ugyanazon okokból szintén visszaél a helyzettel...

Tehát igaz, amit a kisebbségi lapok évek óta kórusban kiáltanak, anélkül, hogy valaki is akárcsak a fülebotját megmozdította volna a megsarcolt nyugdíjasok érdekében. — Most, hogy egy román lap is megírta ezt az égbekiáltó anomáliát, talán történni fog valami. Talán véget vetnek, vagy legalább is gátat emelnek annak a rendszernek, hogy csak az juthat ma a nyugdíjához, aki 200—300 lejt odaajándékoz. Ez a dézsma azt jelenti, hogy a

szerencsétlen nyugdíjasnak 4—5 napig koplania kell, amiért kiadják neki idejében azt, ami megilleti. Helyesen jegyzi meg a román lap: nem áthelyezés, börtön jár annak a tisztviselőnek, ha még olyan rosszul fizetik őt is, aki éppen a nyugdíjasokon akarja megkeresni azt, ami a fizetéséből nem telik.

Majd elvállal, lesz-e valami fogantatja annak, hogy most már a román sajtó is feltárja a kálváriát járó nyugdíjasok rovására elkövetett visszaéléseket.

Mulassunk, vagy szomorkodjunk-s azon a politikai pikantérián, amely most élénk szobeszéd tárgyat képezi Kolozsváron. A szombati „Adeverul” egy kis entfílet írt arról, hogy vannak Romániában tényezők, akik még ma sincsenek tisztában a legemibb földrajzi fogalmakkal sem, holott ezek a tényezők főszerepet vittek Nagyrománia megalkotásánál.

A liberális párt franciányelvű hivatalos lapja, a L'Indépendance Roumaine, amely kizárólag a külföldnek készült, ki tudja, honnan, — visszaollózta az erdélyi lapokban felröppent kacsát, hogy a híres amerikai szeszcesempész, Al Capone, idevaló származású és az édesapja most is Nagyváradon él. — A liberálisok franciányelvű hivatalosa nem egészen friss hírszolgálatról, csak most vett tudomást erről a „szenzációról” — és alighanem valamelyik német lap nyomán. Erre abból lehet következtetni, hogy a L'Indépendance Roumain minden skrupulus nélkül így vette át az „eredeti” forrás közleményét:

„Al Capone apja most is Magyarországon „Grosswardein” nevű városában él.”

Bányai Ernő

A magyar atlétika diádalnapja

Budapest—Berlin atlétikai verseny 59:38 a magyarok javára

Budapest, július 20.

Európa két legerősebb atlétavárosa ötödikben mérte össze erejét. Két esetben a németek, két alkalommal pedig a magyarok győztek az eddigi összecsapásokon. Legutóbb, a múlt évben nagy német győzelemmel végződött az álló-utó viadal. Hatalmas revánst vett ezért a vereséget a tegnapi versenyen a magyar atléta gárda. A verseny részletes eredményei a következők:

Magasugrás: 1. Betz 188 cm. 2. Készmárki 184 cm. 3. Bácsalmási 180 cm.

404 m. sik: 1. Zsitvai 50.2 mp. 2. Szalay 51 mp. 3. Pöschke 51.6 mp.

Diszkosz: 1. Donogán 47.51 m. 2. Kulitz 43.71. 3. Hähnen 43.18 m.

1500 m. sik: 1. Krause 4 perc 00.6 mp. 2. Wichmann 4 perc 1.4 mp. 3. Szabó 4 perc 03.4 mp.

Távolugrás: 1. Koltay 706 cm. 2. Meyer 703 cm. 3. Goda 694 cm.

11 m. sik: 1. Gerő 10.9 mp. 2. Forgács 11 mp. 3. Schlöske 11.1 mp.

Súlydobás: 1. Darányi 14.91 m. 2. Kiss 14.05 m. 3. Eberle 12.53 m.

5000 m. sik: 1. Kohn 15 perc 19 mp. (Kohn a német bajnokságban ennél sokkal jobb, 15 p. 04 mp. időt futott.)

2. Krizsán 15 perc 28.4 mp. 3. Molitor 15 perc 54.4 mp.

110 m. gát: 1. Beschetznik 15.2 mp. 2. Jávor 15.5 mp. (magyar rekord). 3. Langwald 15.6 mp.

800 m. sik: 1. Barsi 1 perc 53.4 mp. (országos rekord). 2. Danz 1 perc 56 mp.

3. Stöckicht 1 perc 58.4 mp.

4-szer 100 m. staféta: 1. Budapest csapata (Forgács, Gerő III., Paitz, Paku,

42.1 mp. 2. Berlin csapata. (Körnig, Grosser, Liersch, Schlöske) 42.2 mp.

Végeredményben Budapest győzött 59:38 pontarányban.

↓ A budapesti MTK uszóversenye.

Budapestről táviratozzák: Az MTK nagyszabású uszóversenyt rendezett a Császárfürdőben, melyen a legjobb magyar uszógárda vett részt. Az eredmények a következők:

100 m. gyors: 1. Bárány 59.2 mp. 2. Székely 1 perc 00.8 mp. — 100 méteres hát: Nagy Károly és Bicskey 1 perc 15 mp. — 100 m. hölgy, gyors: 1. Lenkey 1 perc 11.8 mp. — Müugrás: 1. Hody 142.60 pont. — 200 mellúszás: 1. Hild 3 perc 01.8 mp. 2. Lantos 3 perc 0.5 mp. — 4-szer 200 m. gyorsstaféta: 1. UTE csapata 9 perc 50 mp. (Részidők: Jakab 2 perc 29.4 mp., Boros 2 perc 26.2 mp., Halasy 2 perc 28 mp., Szabados 2 perc 24 mp.)

↓ Eldöntetlenül végződött a magyar amatőrbajnokság döntő mérkőzése. Székelyhárvárról táviratozzák: Zsufolt tribünök előtt zajlott le az országos amatőrbajnokság döntő mérkőzése mely a Tatabányai SC és a Törekvés csapatai között zajlott le. Végeredmény 2:2 (1:0).

↓ Németország—Anglia uszómérkőzés 4:0. A német-angol uszóversenyt ma befejezték. Németország 4:0 arányban győzött. A 4-szer 200 m. gyorsuszo stafétát Németország 9 perc 46.5 mp. alatt nyerte. Vízipólóban 7:2 (3:0) arányban győztek a németek Anglia ellen.

↓ A Ferencváros pompás győzelme Uruguay bajnokcsapata felett. Montevideóból jelentik: A Ferencváros tura-csapata nagyszerű győzelmet aratott a tavalyi bajnok Penarol ellen. A magyar csapat kitűnő játékkal 3:1 (3:0) arányban győzött.

Vezérképvislet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Közgazdaság

Tojás, amelyből dumping kelt ki

Nagyvárad, július 20.

A hélszebből vérző Románia volt kereskedelmi minisztere, a „boldog emlékü” Madgearu excellenciás urnak, akkor, midőn 11 milliárdra nőtt fel államköltsége és 200 millióval tartozott az állam a nyugdíjasoknak: — nehány „önzetlen” szakember tanácsára felettébb sürgőssé vált gyártani egy famózus és hibákkal telt törvényt. Az exportra kerülő tojás standardizálásáról. A törvény lényege: a standard tojás váma 25 bani, a nemstandardizálté 1 lej. A milliárdokra rugó minőségi differencia megállapítója igen sokszor éppen nem pártatlan bennfenteselek voltak. Az érdektársak áruja jó volt, az outsideré — nem.

És azon exportőrök, kik a bűnös körön kívül állottak, mihamarabb rájöttek, hogy máról-holnapra egy hatalmas monopólium: a Standard Agricol frjtó karjai közé kerültek. Megindult az önvédelmi harc a régi román cégek egzisztenciájáért, majd vizsgálat indult feszült lendületbe, megadólván a volt kereskedelmi minisztert a famózus törvényt. A vizsgálat dolta kihámozni az igazságot.

De a törvény: az — sajnos — megoan. Arra már ráolvasták, hogy benne minden van, csak igazság nincs. Hogy jót akarhatott a miniszter-leke rajta, de a törvény torzszülött. Hogy a törvény szerint a 40—60—80 banis tojás után, ha a repizor kifogásolja a küldeményt, akármi-lyen jó is az, 25 bani helyett 1 lej: kell fizetni darabonként, kivételi illeték címen, a mi inkább bírság, mint illeték. Ugyanekkor — egész helyesen. — a buza export érdekében 10.000 lej prémiumot fizet az állam minden kiszállt vagon buza után. Mert az export és a termelő érdekében az állam áldozatot kíván hozni. Ez pedig vitán felüli igazság. Hiszen látjuk, hogy Magyarországon ugyancsak a termelő érdekében már 10 pengő a boletta, csak hogy a termelő boldoguljon. Nátunk pedig a termelő 40 banit kap több helyen 1 darab tojásért, mikor azért 2 lej kellene kapnia, mint a határon túli termelő — hol szabad kereskedelem lévén — kap is.

Ha ez az árinfláció helyes, a Standard Agricol a monopólium segítségével 40 banit szoríthatta le a tojás darabjának vételárát, szemben a világparitás 2 lejes árával, akkor látjuk, hogy mól nyújtott egy idegen cégnek az egész ország területén a legfontosabb élelmicik bevásárlását monopolisztikus alapon és dumpingárbán törvényes engedély mellett eszközölhetni.

Tehát törvény alapon dumping, sonák dolog, hogy ilyesmi előfordulhat.

A román buza-termelő buzájáért 500 lej kap és hozzá 10.000 lej vagononkénti kivételi prémiumot — a szerb kormány buzamonopóliuma után — reciprocitási elgondolás alapján 600 lejes buzaárhoz. Tehát jóval túl a világparitás ára felett akarja jutlítani őstermelőjét. A cél mindenütt: a termelő és az export felsegítése. A magyar tojásért 2 lej kap a termelő. A román termelő pedig ki van szolgáltva egy idegen cég szülte monopol dumping diktatúájának a szerencsétlen standardizáló törvény alapján.

★

Olvasu a hivatalos jelentést:

„Exportképes termékeink, különösen mezőgazdasági termékeink árának pártalan mérési esése, nemcsak a földműves osztály, hanem a kereskedő és iparos osztály fizetési képességét is nagyban megrendítette.

És ezzel szemben sajnosan kell látnunk a standardizáló törvényt, mely ugródeszka ahhoz, miként lehet exportképes termékeink árát még alacsonyabb nívóra leszorítani a termelő nagyobb nyomorúságára. A törvény fogyatékoságából alakult ki a legbrutálisabb monopólium, ezzel is beigazolván a német nemzetgazdák igazmondását: „Minden monopólium me-renylet a szabadkereskedelem ellen.”

És olvassuk továbbá, hogy a múlt hó 22-én meglartott tojáskereskedők kongresszusán elpanaszolták, hogy a standardizálás miatt a tojásexport az eddigi 8 ezer vagonról 600 vagonra csökkent. Ime, ezt az óriási exporthanyatlást érték el azzal a famózus törvénnyel és sajnosan kell látnunk, hogy az még mindig nincs teljes egészében hatályon kívül helyezve, dacára annak, hogy ma már mindenki látja, tudja e törvény káros, pusztító, romboló hatását.

Ezek után ne csodálkozzunk a 11 milliárdos deficiten, ne csodálkozzunk, ha ilyet látunk, hogy ez az ország — ez a tejjel-mézszel folyó Kánaán képtelen nyugdíjasait pontosan fizetni.

★

A világpiacon mindenütt az a jelszó:

Felülvizsgálják a régi vámbírságok lezárt aktáit

Ügyészségi ellenőrzéssel folyik a nyomozás az eltussolásokról és visszaélések utólagos kiderítésére

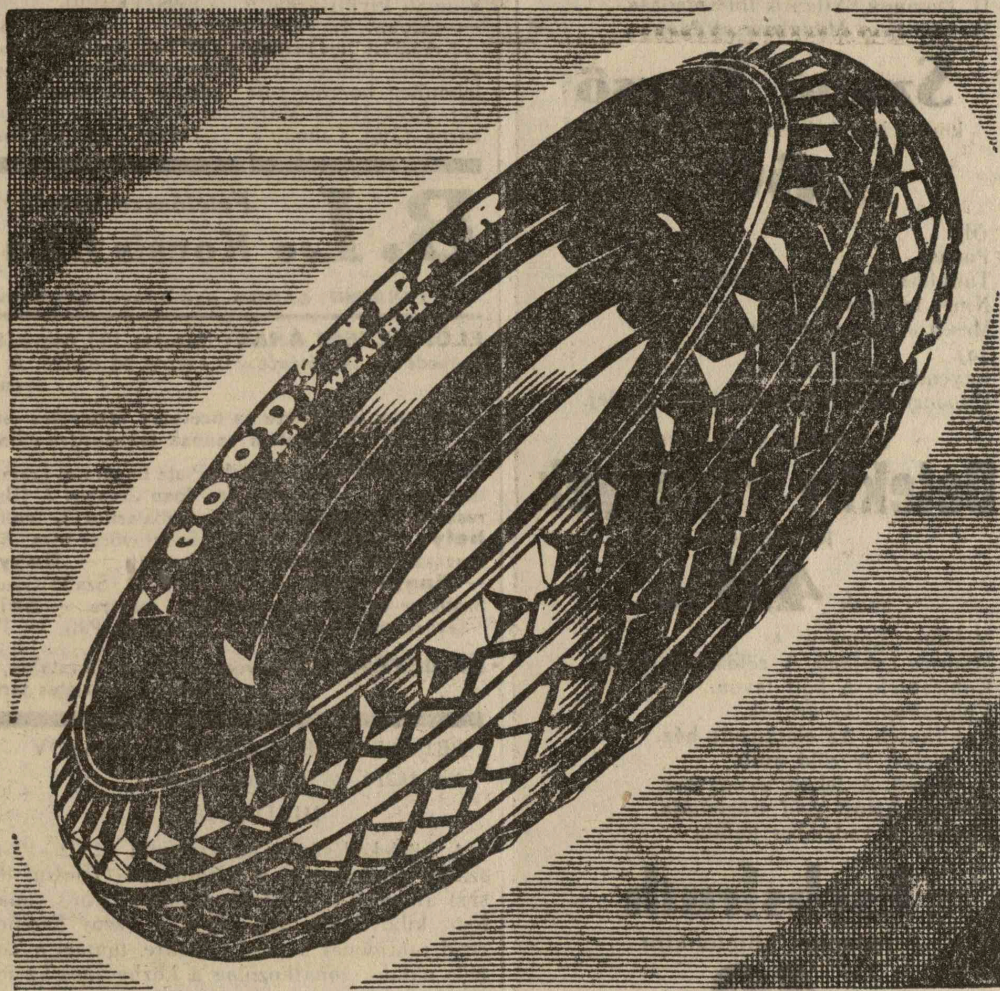
Bukarest, július 20.

Még élénken emlékeztet az az idő, amikor a pénzügyi hatóságok egyre-másra vetették ki a milliós vámbírságokat, olykor indokolatlanul, de igen sok esetben indokoltan is. Amióta az új vámtörvény életbe lépett, azóta ritkábbak lettek a vámkihágásokból eredő milliós bírságok, mert az új vámtarifa sok olyam vámtételt és vámkérdést szabályozott, amelyek azelőtt kihágásokra és visszaélésekre adtak alkalmat.

Most ismét aktuálisak lettek a már-már elfelejtett vámbírságok, még pedig abból az aprotóból, hogy a pénzügyminisztérium elrendelte az összes nagyobb és feledésbe sülyedt vámbírsági ügyek felülvizsgálását. A pénzügyminisztérium az ügyészség bevonásával folytatja le a lezárt akták felülvizsgálását és, — amint feltétlenül mértékadó helyről értesülünk, — e hét folyamán megkezdődnek a különböző kihallgatások is. Az eddig átvizsgált dossziék ugyanis igen sok hivatalos személy és magánfél kihallgatását teszik szükségessé és számolnak azzal, hogy már az első kihallgatások alatt több letartóztatást is foganatosít az ügyészség, vámcsalás és vesztegetés miatt.

.....

A GOODYEAR pneumatik alapos vizsgálata meggyőzi Önt annak a rendkívüli népszerűségnek az okáról, amelynek örvend

Az egész világon Goodyear több pneumatikot ad el, mint bármely más márka.

Ennek oka nagyon egyszerű. Az autósok tudják, hogy a Goodyear kilométer-költsége a legalacsonyabb.

Nyomja kezét egy Goodyear köpeny futófelületére és érezni fogja a masszív és éles kaucsukblokkokat. Minden uthoz alkalmazkodnak, épen úgy, amint az Ön kezéhez.

Használjon Goodyear pneumatikokat. A tartósság és a kényelem maximumát nyújtják minden időjárás mellett.

GOODYEAR

megakadályozni a dumping áruhánsókat, az a jelszó, hogy mezőgazdasági termékeink minél kedvezőbb áron legyenek értékesíthetők a világforgalomban. A standardizációs törvény — láttuk — kerékkötője volt a szabad exportnak kifelé — árromboló hatása döbbenetesre fejlődött idebenn. Ennek a törvénynek el kell tűnnie és akárhogy akarják is azt az érdekeltek, a nagyon is érdekeltek, el is fog tűnni, mert a szabad kereskedelem kilőre ereje el fogja ezt a mesterséges akadályt — bár nem annak készült, — seperi, mely jó volt egy érdekesoportnak, de mérhetlen kárúra volt és van ma is a szabad kereskedelemnek és főleg a termelőknek.

KOLLINER MIKLÓS.
(Nagyvárad.)

Jól kezdődik...

Csikágó, július 20.

Amerikai szakkörök, az ideai rekordtermés alapján, arra következtetnek, hogy a gabonaárak további hanyatló tendenciájában kell számolni.

Már csak egyetlen megoldás van a szesz kérdé debatezésére:

Bérbeadni a szesz termelését és eladását!

Bukarest, július 20.

A parlament, amint már megirtuk, az utolsó pillanatban elvetette azt a javaslatot, amelyet Argetoianu pénzügyminiszter terjesztett be a jelenlegi szeszre szim módosítása érdekében. Ez a javaslat, ha nem is volt egészen alkalmas arra, hogy teljesen kizárja a fekete szesz termelésének kifizetődését, valamennyire mégis gátat szabhatott volna annak, hogy az országot elárasztó fekete szesz továbbra is vigan ömöljön. — Ugyanis azzal, hogy a szeszadót leszállítják, már kevésbbé kifizetődővé tették volna a feketét, ami természetesen maga után vonta volna azt, hogy az államkincstár szeszadó bevétele, amely jelenleg majdnem a nullával egyenlő — emelkedik.

Argetoianu pénzügyminiszter, mint-hogy ez a kísérlete nem sikerült, mégpedig a szőlőtermelők ellenállása folytán, mint értesülünk, elhatározta, hogy nem kísérletezik többé sem adóleszállítással, sem pedig más olyan eljárással, amely a szeszt továbbra is állami felügyelet alatt tartja, hanem koncesszió formájában fogja a szesz kérdést véglegesen rendezni.

Ez a terv nem új, mert a múlt kormányok alatt is felvetődött már egynehányszor a szesztermelés és értékesítés bérbeadása, azonban komolyan ebben az irányban nem történt lépés. Argetoianu már ki is jelölte azt a bizottságot, amely a koncesszionálásra vonatkozó javaslatot elkészíti. A javaslatot a pénzügyminiszter az őszi parlamenti ciklus első ülésén fogja beterjeszteni.

.....

Kis Közgazdasági Hírek

A CFR vezérigazgatósága megtette az első intézkedéseket a közeljövőben meginduló gabonaexport-kampány zavartalan lebonyolításának biztosítására. A vezérigazgatóság utasította az összes állomásfőnököseket, hogy idejében terjesszék be jelentéseiket arról, hogy a gabonakampányra előreláthatólag mennyi vasúti kocsi lesz szükségük.

★

Csernoviczban népes gyűlést tartottak a kereskedők. A gyűlésen ötezer ember vett részt. A kereskedők követelték az adóterhek csökkentését. A gyűlésen egy memorandumot készítettek, amelyet átnyújtanak a kormánynak és amelyben kijelentik, hogy amennyiben az adókat nem csökkentik, úgy a kereskedők az üzletek bezárásával fognak védekezni a csőd ellen.

★

Hivatalos kimutatás szerint az ideai első hat hónap petrolumtermelése összesen 339 ezer vagon volt, ami egy százalékos emelkedést jelent az elmúlt év első hat hónapjának termelésével szemben.

★

Az I. G. Farbenindustrie romániai érdekeltsége a „Romanil Rt.” 4 millió 500 ezer lejért megvásárolta a „Timanil” és a „Coranil” részvénytársaságok részvénytöbbségét. A tranzakciót Bécsben kötötték meg. Augusztus 4-re hívták össze a vállalatok rendkívüli közgyűlését, amelyek ratifikálni fogják a nagyjelentőségű tranzakciót.

.....

Tőzsde

1951. július 20.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 207.20, New York 517.40, London 24.93, Páris 2019, Milánó 26.87, Prága 1523.50, Budapest 9002.50, Belgrád 909.50, Bukarest 305, Varsó 57.65, Bécs 72.50.

Iskolák Egyesülétek

— FÖLVETEL A NAGYVÁRADI ORTH. ZSIDÓ FIU- ÉS LEÁNYGIMNÁZIUMBAN. A nagyvárad orth. zsidó hitközség közel félszázados fiu- és leánygimnáziumában, Erdély egyetlen orth. zsidó nyilvánossági jogú középiskolájában az 1931–32. tanévre szóló jelentkezések folyamatosan vannak. Ez iskolák első osztályaiba iratkozni szándékozók főlvetel iránti kérelmüket mielőbb nyújtsák be az iskola igazgatóságához. Melléklendő okmányok: iskolai, születési, ujjraoltási és állampolgársági bizonyítványok. A felekezeti elemi iskolák bizonyítványai csak tanfelügyelői látamozással érvényesek. A magasabb osztályokba ujonnan jelentkezők is kötelesek a föntebb felsorolt okmányokat bemutatni. A főlveteli kérelmek benyújtásának legkésőbbi terminusa augusztus hó 20. Folyamodvány-mintával s minden egyéb főlvilágosítással készséggel szolgál az iskola igazgatósága. — Válaszbélyeg melléklendő. — A vidéki szülők tájékoztatására közöljük még, hogy a fiugimnázium talmud-tórával kapcsolatos, mely díjtalanul áll a tanulók rendelkezésére.

— A nagyvárad „Szent László” fiu-nevelő intézet, elemi és középiskolai tanulókat felvesz, havi 800 lej tartásdíj mellett. Szülőknek kívánatra tájékoztatást küldünk. Str. I. C. Bratianu 24. (Szaniszló-u.)

— A csikseredai katolikus főgimnázium kibocsátotta tájékoztatóját, amelyben érdeklődőknek szivesen megküld. Az intézet internátussal van egybekötve.

— A BRASSÓI REFORMATUS SZERETETHÁZ leányinternátusában az 1931–32. iskolai évben 15 kedvezményes és 5 ingyenes hely vár betöltésre. Pályázhatnak szegénysorsu református szülők gyermekei. A kérvények augusztus hó 10-ig a felügyelőbizottsághoz intézve, Puskás Kálmán szeretetházi igazgató címére küldendők be. Calea Victoriei 7. — Teljes díj-fizető helyekre is augusztus 10-ig kell jelentkezni, 1000 lej biztosíték befizetésével. — A teljes ellátási díj 9000 lej, lakás díj 1000 lej. — Tájékoztatót kívánatra küld az igazgató.

★ A SZAMOSUJVÁRI Szt. Gergelyről nevezett örm. kath. fiuárvaház igazgatósága 4–5 árva, szegénysorsu, örmény származású 7–10 éves fiu gyermek felvételét határozta el, a kiknek tanításáról és mindennemű szükségletéről az intézet gondoskodik. — Pályázni ke-resztlevel, szegénységi, az apa, vagy szülők halotti, — a gyermek egészségi bizonyítványát mellékelve, folyó évi augusztus hó 15-ig lehet.

— SZENT ANNA-BUCSU. A Szent Anna-tói szokásos évi bucsut az idén július hó 26-án, vasárnap tartják meg.

— MAGYAR SZÜLŐK! A székelyudvarhelyi Irgalmas Nővérek zárdájában még néhány internátusi hely üresedésben van. Leánygyermekeket havi 1000 lejért jó nevelést és teljes ellátást kapnak. Román leányliceum és tanító-nőképző kint a zárdában. Bővebb felvilágosítást ad a zárdá előjárósága.

— A ZILÁHI református Wesselényi-kollégium az eddig fizetett díjakat körülbelül 25 százalékkal mérsékelte, anélkül, hogy az ellátás minőségét és mennyiségét csökkentené. Az ujonnan megállapított díjak: 1. A konviktusban az étkezés havi díja 7100 lej. 2. A bennlakás költsége egész évre az internátusban 1800 lej. 3. Tanítás és fenntartás évi díja 4300 lej. Az internátusban és konviktusban 80 tanuló nyer elhelyezést. — Részletes tájékoztatóval készséggel szolgál az intézet igazgatósága.

— TISZTUIJTÁS A MAGYARPÁRT LIPPAI TAGOZATÁNÁL. Temesvári tudósítónk jelenti: Vasárnap délután tartotta meg a Magyarpárt lippai tagozata tisztújító közgyűlést, amelyen elnökké Pálur István református lelkész, ügyvezető elnökké Hagyó József vállalkozót választották. Együttal az egész tisztikart újra alakították. A lippai magyarság szempontjából a magyarpárti tagozat tisztujtása azért nagyjelentőségű, mert az eddig szinte csak papíron létező tagozat életében ezzel a lépéssel kezdődik meg az erdélyi magyar kisebbség politikai, gazdasági és kulturális mozgalmában való aktívabb szereplés.

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi fűtés, szellőzőberendezések. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett
KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

Körzetképviselőket

propaganda- és ajándéktárgyak (Zugabe — Artikel) eladására téma-nyagból, érdekl az összes szakmákat, kereskedőket, gyárosokat vállalkozókat, keres versenypályák külföldi gyár. Ajánlatok „M 13757” jelű alá Rudolf Mosse-hoz Bukarest, Calea Victoriei 31.

Nem érdemes se

OTTHON se nyaralóhelyen

unatkozni, a mikor olcsón kaphat kellemesen szórakoztató könyveket

Magyar könyvujdonságok.

Szittnyai Zoltán: Aranykarika	54
Juilen Green: Adrienne	54
Sinclair Lewis: Wrenn urunk	54
Gelléri A. Endre: A nagy mosóda	99
Knut Hamsun: A világ vándora, 2 kötet	190
Babits Mihály: Oedipus király	170
Bernard Shaw: A szénásszekér	129
Wilhelm Michael: A Hohenzollern sáncot tartani kell	119
Thury Lajos: A veszedelmes szerelem	154
Harsányi Zsolt: Életre-halálra	163
Jarnó József: Magyar miniatűrök	81
Remarque: És azután	200
Maurice Leblanc: A kastély titka	65

Szine-java

sorozat kötetének ára

csak **32** Lei

Dupuy—Mazuel, Sakkjátékos.
Erskine, Szép Heléna magánélete.
Jean Drault, Polgármester ur, mint turista.
Bedet, Jerome szerelme északon.
De la Fouchardier és Bringer, Ha nagyjaink visszatérnek.

Arnold Bennet, Lord Baingó.
Level, A tolvajok városa.
G. Toudouze, Vulkanok ébresztője.
H. Dominek, Atlantis föltámadása.
W. Somerset Maugham, A Mágus.

Szabó Dezső

könyvei leszállított ára, kötetenként

csak **60** Lei

Ólj!
Panasz.
Tanulmányok és jegyzetek.
Nincs menekvés.
Mesék a kacagó emberről.
Jaj.
Egyenes uton.
Elsodort falu, 3 kötetben csak 130 lej.

Szenzációs és olcsó

Detektív regények

kötetenként

csak **40** Lei

Meissner, Lomb-ut 4.
Maurice Leblanc, A zöldszemű hölgy.
Kohlrausch, A holt tavon.
Kohlrausch, Az árnyék.
Kohlrausch, Az elátkozott ház.
A. Weissl, A zöld autó.
A. Weissl, A fekete gyöngysor.
Ponson, Artoff gróf tragédiája.
Ponson, A vadember halála.

Eschsruth

regényei kötetenként

csak **40** Lei

A tékozló fiu.
Udvari levegő.
Diadal.
A boldogság utja.
A medvevár lovagja.
Örök ifjúság.
Házárd.
Árvácska.

Póstai rendeléseket azonnal elintézt

Brassói Lapok Könyvosztálya

A pénz előleges beküldése esetén még külön küldendő 10—15 lej portóra.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kertipadok, kertitömlők, vízmentes ponyvák, kutszivattyúk. Jul. Teutsch, műszaki áruháztár, Kapu-utca 57.

A Baia Eforiei Scolare Brassó, Porond-ucca 4. sz., keres megvételre vaskasszát, kisebb nagyságban. 13971

Eladó jókarban levő Chrysler autóbussz, esetleg konceszioval. Bővebbet Hirsch, Brassó, Kórház-ucca 47. 13970

HIDMÉRLEG üzemfelhagyás miatt nagyon olcsón eladó. Cim 13955 sz. alatt a brassói kiadóban.

Eladó Tusnád-Fürdőn kedvező fizetési feltételekkel: 720 négyzetméter, a fürdő központjában, kétszáz lej négyzetméter. 2) hétszáznyolc négyzetméter a „Solyom-szika” alatt gyönyörű kilátással a fürdőre és az Olt völgyére 150 lej négyzetméter. Cim: Sétateri újságárusító kiosk, Brassó. 13815

MALOM, 11-járatu modernül berendezett, Arad megye Semlakon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 13702

Szatóc-üzlet teljes berendezése eladó. Brassó, Gőzfürdő-ucca 4. 13949

VADDISZNÓS KUTYÁK eladók Karsay Józsefnél, Dumb-raveni Jud. Tarnava-Mica. 13996

Liszt, minden minőségben kapható a Fabricale Constantinescu Coltatu Teleormara brassói lerakatánál. Bartha, Erdélyi Nyilvános Raktárházak, Brassó, Vasut-ucca 45. Konkurencián kívüli árak. 13987

Keresünk megvételre 130 fővóméter ötnegyed használt lehetőséggel horgonyzott gázcsövet. Székely és Margittai, Lazarea (Jud. Ciuc) 13991

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő: Braşov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon-interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1—77 és 82. Bucuresti Bukarest I, Bulevardul Schitu Magureanu 21. — Telefonszám: 363—64.

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 40, félévre 80, évente 1600 lej

megbízások telvételére és fizetések átvételére ienti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piaţa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnauiu 10. (Ostrian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad: és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-ucca 6. — Marostordamegye: Szabó Jenő Cime: Marosvásárhely. Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kartész László) Szatmár- és Máramaros megyék részére. — Szilágysonlyó: (Halperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-ucca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dinas József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 16210—1931. Serv. ad-tiv.

HIRDETMÉNY

A közlekedésügyi minisztérium 22302—1931. számú rendeletével a felsőtömösi (Timisul de sus) állomás, (a Predeal—Oradea vasuti vonalon), kibővítésére szükséges, a Szent Ferenc-rend tulajdonát képező telkekre, (határ: a Tömösi patak), vonatkozólag a közhasznosság jelentetett ki.

Az érvényben levő magyar kisajátítási törvény: 1881. évi 41. t. c. 33. paragrafus, s. a. k. alapján, ezennel a t. közönség, valamint a kérdéses telkek tulajdonosainak tudomására hozzuk, hogy a tárgyalás ezen ügyben 1931. évi július hó 30-ára, csütörtökre, déli 12 órára van kitűzve, a városi tanács gyűlés-terében, (Regele Carol 53., I. emelet), a fent idézett törvény rendelkezései alapján kiküldött kisajátítási bizottság előtt.

A telkek tulajdonosait ezennel felhívjuk, hogy a fentemlített napon a bizottság előtt jelenjenek meg, érdekeik megvétele céljából, tudomásul vévén, hogy távollétük esetében a bizottság náluk nélkül is fog határozni. A terv és a kisajátítási kimutatás a városi közigazgatási ügyosztályánál (I. em. 4. ajtó) betekinthető.

Brasov, la 16. Julie 1931.

Comisia Interimară.

Presedinte: Suciu m. p.

Secretar General: Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 16781—1931. serv. econ.

HIRDETMÉNY

Ezennel közhírré tesszük, hogy a Cristian-Vulcan (Keresztényfalva—Volkány) közötti vármegyei uton fekvő 6. számú hidon keresztül a közlekedés, a helyreállítási munkálatok egész tartamára be van zárva.

Épügy a Codlea—Tántari (Feketehalom—Szunyogszék) közötti vicinális uton fekvő 4. számú hidon keresztül a közlekedés be van szüntetve, ezen hid megrongáltsága miatt.

Brasov, la 17. Julie 1931.

Comisia Interimară.

Presedinte: Suciu m. p.

Secretar General: Socaciu m. p.

Cserépkályhák

minden nagyságban, különböző modellekben és színekben, rezi-lei és miatt mélyen leszállított árakon. Javítások, átrakások gondos kivitelben és olcsón. — Zsolnay falansz. falburkoló lemezek és bordúrak. Falclink-l padlólemezek. Terrasolemez ujdóságok, izléses kivitelben, nagyon olcsó árakon. Megtekinthető minden vételkényszer nélkül.

„TERACOTTA”

cserépkályhaleveleket Brassó, Str. Petricheul Miron 8. (Gváru) Tel. 7/94.

Házasság

Bezúsnile negyvenhét éves izr. magántisztviselő. Levele: „Lehetőleg özvegy” jellegű Rudolf Mosse, Cluj címre. 14003

Végyes

Gombos uriszabósága a leg-só, Kapu-ucca 41. Ugyanott tanuló felvétetik. 13724

Marosvásárhelyen jóforgalmu szálloda, étterem sörözővel, egy flekenező, betegség miatt bérbeadó. Marosvásárhely, Globus-iroda, Főter 76. 13844

Budapesten, tanuló teljes ellátással vállalt Reterár mérnök Erdéklődők levelét Turda Str. Velits kéri. 13947

TEMESVÁRON jömeneteli KAD-FÜRDŐ betegség miatt átadó. Közlekedni dr. Winkler Ferenc ügyvédnél, Timisoara II. Piata Traian 3. sz. 13992

Bukarestben, uricsaladnál elsőrendű házi-koszt kapható, házon kívül is abonoma. Ugyanott egy különbejáratu elegánsan burorozott szoba teljes ellátással vagy anélkül kiadó. Lieberman, Stf. Gheorghe Nou, 5. I. emelet. 13994

Budapesten, bíró özvegye egy-két tanuló ellátással vállalt. Értekezni jelenleg levélben Lengyelne Turda, Str. Velits 7. 13946

Társulnék egy komolyabb egyedülálló nővel, aki elsőrendű konyhát vezetni tud. Kifőzés jellegre a brassói kiadóba 14004

Megnyit Brassó, Kapu-ucca 52. udvarban a MECHANIKA varró- és írógépek, KÜLÖNLEGES VARRÓGÉPEK, kerékpárok, grammofonok stb. SPECIÁLIS javítóműhelye. Ahol javításokat szakszerűen és pontosan, nagyon olcsó árak mellett 3 évi írásbeli jótállással végzünk. Varrógépjav. háznál 14000